

BETÆNKNING
FRA UDVALGET VEDRØRENDE
REVISION AF

SOCIALLOVGIVNINGEN

FOR FÆRØERNE

BETÆNKNING NR. 242

1960

Socialministeriets
bibliotek

38.4/68 ex. 2

STATENS TRYKNINGSKONTOR
So 00-124-bet.

Indhold sfortegnelse

	Side
Afsnit I. Indledning	4
Afsnit II. Udvalgets bemærkninger vedrørende den færøske social- lovgivning.	
A. Invalide- og folkepension	5
B. Sygeforsikring	5
C. Ulykkesforsikring	5
D. Almindelig offentlig hjælp	6
E. Børnebidrag til enlige forsørgere	7
F. Børneforsorg	7
G. Anden sociallovgivning	8
Udgifterne ved den sociale lovgivning	8
Afsnit III. Udkast til lov for Færøerne om offentlig forsorg	9
Afsnit IV. Udkast til lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.	29
Afsnit V. Udkast til lov for Færøerne om børneforsorg	41

Afsnit I. Indledning.

Udvalget blev nedsat den 1. juli 1959 ved følgende skrivelse fra socialministeren:

"Efter at der ved to love af 11. juni 1959 for Færøerne om henholdsvis folkepension og ændring i loven om invalideforsikring er gennemført en folkepensions- og invalidepensionsordning efter de retningslinier, der gælder i den tilsvarende lovgivning for det øvrige land, ønsker socialministeriet i overensstemmelse med Færøernes landsstyre at nedsætte et udvalg, der vil have til opgave at gennemgå den øvrige færøske sociallovgivning og at fremsætte forslag til ændringer med det formål i videst muligt omfang at bringe denne i overensstemmelse med den tilsvarende lovgivning i det øvrige land."

Som medlemmer af udvalget blev udpeget:

H. Antonsen, ekspeditionssekretær i socialministeriet.
 E. Deleuran, ekspeditionssekretær i socialministeriet.
 Johan Djurhuus, kontorchef, lagtingets og landsstyrets sekretariat.
 N. Elkær-Hansen, rigsombudsmand.
 N. Engberg, kontorchef i socialministeriet, formand.
 H. Garde, ekspeditionssekretær i socialministeriet.
 Jacob Lindenskov, lagtingsmand.

Som sekretær blev beskikket sekretær Birthe Frederiksen, socialministeriet.

Udvalget har i dagene 21.- 25. september 1959 i Thorshavn dels holdt møder, dels ført forhandlinger med færøske myndigheder.

Udvalgets arbejde er herefter fortsat gennem brevveksling og ved møder af enkelte af udvalgets medlemmer.

Ved møder i København i dagene 11.- 14. december 1959 har det samlede udvalg herefter tilendebragt sit arbejde og afgiver hermed nedenstående betænkning og indstilling.

Thorshavn og København, december 1959.

H. Antonsen	E. Deleuran	Johan Djurhuus	N. Elkær-Hansen
N. Engberg	H. Garde	Jacob Lindenskov	
Formand	_____		

Birthe Frederiksen
 Sekretær

Afsnit II. Udvalgets bemærkninger vedrørende den færøske sociallovgivning.

A. Invalide- og folkepension

Ved lov af 11.juni 1959 for Færøerne om folkepension og lov af samme dato om ændring i lov for Færøerne om invalideforsikring er de færøske pensionssatser bragt i overensstemmelse med de satser, der ifølge lov om folkeforsikring er gældende for landkommuner i den øvrige del af riget. Derimod afstod man fra at skabe overensstemmelse med folkeforsikringslovens regler vedrørende fastlæggelse af invaliditetsbegrebet, ydelser til dækning af udgifter ved bistand og pleje etc., da man var bekendt med, at invalideforsikringskommissionen var ved at afslutte sit arbejde, og der i tilknytning hertil ville blive stillet forslag om ændring af folkeforsikringslovens regler på disse punkter.

Udvalget, der ikke i øvrigt har skullet beskæftige sig med spørgsmål vedrørende invalide- og folkepension, går ud fra, at der i forbindelse med den ovenfor omtalte ændring i folkeforsikringslovens invalideforsikringsbestemmelser foretages en tilsvarende ændring i lov for Færøerne om invalideforsikring, idet der i modsat fald i det nedenfor gengivne udkast til en lov for Færøerne om offentlig forsorg bør optages bestemmelser om hjælp til kronisk syge, der ikke er invalideforsikrede, jfr. nedenfor under D.

B. Sygeforsikring

De færøske regler om sygeforsikring findes i anordning af 21. februar 1930 om anerkendte sygekasser, hvis bestemmelser i det væsentlige svarer til de regler, der i folkeforsikringsloven er givet for den øvrige del af riget.

Efter at sygeforsikringskommissionen har afgivet betænkning, er der i november 1959 fremsat forslag til en ny sygeforsikringslovgivning for den øvrige del af riget. På det tidspunkt, da denne betænkning afgives, kan det ikke vides, hvorledes den fremtidige ordning vil blive, og udvalget mener derfor ikke at burde stille forslag om en lov for Færøerne om sygeforsikring.

C. Ulykkesforsikring

Lov af 20.maj 1933 om forsikring mod følger af ulykkestilfælde er ved anordning af 29.marts 1939 sat i kraft på Færøerne med de fornødne ændringer. I anordningen er senere foretaget ændringer på grundlag af tilsvarende ændringer i ulykkesforsikringsloven.

Ved lov af 25.marts 1959 er der for den øvrige del af riget foretaget ret betydelige ændringer i ulykkesforsikringsloven. Formanden for ulykkesfor-

sikringsrådet på Færøerne har over for udvalget oplyst, at rådet fra Føroya Vanlukkutrygging har udbedt sig en udtalelse om, i hvilket omfang ændringslovens regler bør gælde også for den færøske ulykkesforsikring, og at rådet, når denne udtalelse foreligger, vil afgive indstilling om ændring af ulykkesforsikringsanordningen. Udvalget har ikke ment at skulle afvente denne indstilling, men går ud fra, at indstillingen til sin tid vil blive behandlet i socialministeriet.

D. Almindelig offentlig hjælp

De gældende regler om hjælp til personer, der ikke selv kan skaffe sig det nødvendige til livets ophold, findes i lov af 10. april 1895 om fattigvæsenet på Færøerne og lov af 29. april 1913 om kommunale hjælpe-kasser, som den er sat i kraft for Færøerne ved anordning af 25. februar 1914.

Disse regler må betragtes som forældede og er uden større praktisk betydning, hvorfor der er behov for en lovgivning for Færøerne om offentlig forsorg.

Ifølge § 335 i loven af 20. maj 1933 om offentlig forsorg kan lovens bestemmelser sættes i kraft på Færøerne ved kongelig anordning, men udvalget finder, at det på grund af øernes særlige forhold vil være nødvendigt, at der på dette område udarbejdes specielle lovregler for Færøerne.

Udvalget har derfor udarbejdet et udkast til lov for Færøerne om offentlig forsorg, der er gengivet nedenfor i afsnit III.

Forslaget omfatter to former for hjælp, dels hjælp, der ydes ved en række særlige i forslaget angivne transårsager eller til specielle formål, og som ikke skal tilbagebetales, dels almindelig hjælp, som ydes, når der ikke foreligger disse særlige transårsager eller formål, og som principielt skal tilbagebetales.

Der har i udvalget været rejst spørgsmål om indførelse af regler om hjælp til kronisk syge. Invalideforsikringskommissionen har imidlertid stillet forslag om indførelse af automatisk invalideforsikring af alle uanset helbredstilstand, og såfremt disse regler overføres til den færøske invalideforsikringslov, vil alle invaliderede have adgang til invalidepension og regler om hjælp til kronisk syge dermed være overflødige. Udvalget har derfor ikke i sit forslag medtaget sådanne regler, men skal henstille, at der i lovforslaget optages regler om hjælp til kronisk syge svarende til de gældende regler i forsorgslovens §§ 247-48, hvis automatisk invalideforsikring ikke kan forventes gennemført for Færøerne inden ikrafttrædelsen af loven om offentlig forsorg.

Man har endvidere undladt at stille forslag om den i forsorgslovens §§ 241-46 omhandlede "fortsatte sygekassehjælp", idet der i det forslag til ændrede sygeforsikringsregler for den øvrige del af riget, som nu er fremsat, ikke findes varighedsbegrænsninger i sygeforsikringens ydelser, og man forudsætter, at tilsvarende regler vil blive gennemført for Færøerne i forbindelse med en eventuel ny sygeforsikringslov.

Udvalgets færøske repræsentanter har fremhævet, at der er et stærkt behov for regler om hjælp til enker, herunder indførelse af enkepension svarende til den ordning, der ved lov af 13. marts 1959 blev indført for den øvrige del af riget. Det anses ikke for ønskeligt at indføre dertil svarende regler ved en særlig lov, men man har i udkastet til lov om offentlig forsorg medta-

get regler om såvel overgangshjælp til enker og underholds- og uddannelseshjælp til enker og enlige mødre som om en egentlig enkepension ganske svarende til reglerne i loven af 13.marts 1959 og af samme størrelse som enkepensionen i landkommunerne i den øvrige del af riget.

Der henvises i øvrigt til lovudkastet og bemærkningerne hertil.

E. Børnebidrag til enlige forsørgere

Reglerne i forsorgslovens afsnit III om børnebidrag til enlige forsørgere m. v. er i medfør af lovens § 335 sat i kraft på Færøerne ved anordning af 18. marts 1949 med ændringer af 17.juli 1950 og 1.juni 1956.

Siden da er der foretaget en række ændringer i forsorgslovens regler om bidragsfors kud og bidrag til børn af enker og enkemænd. Udvalget må finde det naturligt, at der foretages tilsvarende ændringer i de færøske regler, og at bestemmelserne indeholdes i en særlig for Færøerne gældende lov. Man har derfor udarbejdet et udkast til lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.v., der er gengivet nedenfor i afsnit IV.

Udvalget har ikke fundet anledning til at foreslå en forhøjelse af det for Færøerne gældende normalbidrag, der er noget lavere end normalbidraget i landkommuner i den øvrige del af riget. Som følge deraf har man heller ikke ment at kunne stille forslag om automatisk pristalsregulering af normalbidraget.

Der henvises til lovudkastet og bemærkningerne dertil.

F. Børneforsorg

På Færøerne er loven af 12.juni 1922 om værgerådsforsorg m.m. fortsat gældende. Siden 1933 har overværgerådets funktioner i færøske børneforsorgsager været varetaget af landsnævnet for børneforsorg. Under sidste verdenskrig blev disse funktioner ved midlertidige bestemmelser af 17.juni 1940 om visse processuelle og administrative forhold overført til et særligt nævn, hvis formand skulle udpeges af amtmanden over Færøerne, og disse sager er ikke siden ført tilbage til landsnævnet.

Udvalget finder det ønskeligt, at der nu tilvejebringes tidssvarende regler på dette område, og at disse regler, herunder ankereglerne, udformes således, at de enkelte sager i videst muligt omfang kan forblive på Færøerne og finde deres afgørelse hos færøske myndigheder.

Ud fra dette hensyn vil udvalget ikke finde det rigtigt, at landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg gøres til ankeinstans i sager vedrørende fjernelse af børn fra færøske hjem.

Efter værgerådsloven skal underretsdommeren tiltræde værgerådet, når dette træffer beslutning om et barns fjernelse. Efter forhandling med sorenskriveren (dommeren) på Færøerne er udvalget kommet til det resultat, at dommerens opgave ved de lokale udvalgs beslutninger om fjernelse m.v. bør overtages af en dertil særlig beskikket jurist, og at sorenskriveren herefter bør være medlem af en ankeinstans for disse sager. Det foreslås, at der som ankeinstans oprettes et nævn bestående af sorenskriveren som formand, landslægen og et af landsstyret beskikket medlem med pædagogisk indsigt. Udvalget finder, at ankeinstansens afgørelser ud fra et retsbeskyttelsessynspunkt som

i den øvrige del af riget bør kunne indbringes for landsretten. Forsorgslovens afsnit II om børneværn er ændret senest i 1958, og udvalget finder, at børneforsorsregler for Færøerne kan udarbejdes på grundlag heraf med de ændringer, som øernes forhold gør naturlige.

Udvalget har i overensstemmelse med det anførte udarbejdet et udkast til lov for Færøerne om børneforsorg, der er gengivet nedenfor i afsnit V.

G. Anden sociallovgivning

Udvalget har ikke stillet forslag om lovgivning for de enkelte i lov af 20. maj 1933 om offentlig forsorg § 66 nævnte grupper af handicappede (sindssyge, åndssvage, epileptikere, vanføre, lemlæstede, talelidende, blinde og døve). Lovene for den øvrige del af riget om blinde, døve og åndssvage m.v. kan sættes i kraft for Færøerne. Hjemmel til at godkende institutioner, på hvilke sådanne personer kan optages, samt til at yde hjælp til dem og deres familier er optaget i udkastet til en lov for Færøerne om offentlig forsorg.

For så vidt angår andre områder inden for den sociale lovgivning i den øvrige del af riget, er der ikke under udvalgets drøftelser fremkommet ønsker om indførelse af tilsvarende regler for Færøerne.

Udgifterne ved den sociale lovgivning.

Udvalget har ikke ment at skulle afgive indstilling om fordelingen af de udgifter, der vil være en følge af en lov for Færøerne om offentlig forsorg og en lov for Færøerne om børneforsorg, idet dette spørgsmål henskydes til forhandling mellem de færøske myndigheder og de øvrige danske myndigheder.

En lov om offentlig forsorg tilsigter først og fremmest at løse problemer af økonomisk art for personer, der ikke kan klare sig selv, og pålægger derfor naturligt hjemstedskommunen at afholde en del af udgifterne til hjælpen til de pågældende, der normalt vil have bopæl i vedkommende kommune, bl.a. under hensyn til, at kommunen kan have mulighed for at anvise beskæftigelse og, hvis økonomisk hjælp skal ydes, kan have indflydelse på størrelsen af hjælpen.

En lov om børneforsorg har ikke som hovedopgave at løse økonomiske spørgsmål, men at iværksætte et vist tilsyn med børn og at skabe regler, der giver mulighed for at gribe ind, når et barn ikke kan eller bør være i sit hjem. En følge heraf vil ofte blive, at et barn må anbringes uden for kommunen, eventuelt på en institution. Udvalget finder, at der ikke er den samme begrundelse som med hensyn til hjælp efter en forsorgslov for at pålægge hjemstedskommunen at afholde de med etablering af børneforsorg forbundne udgifter. Der vil, såfremt det ikke pålægges hjemstedskommunen at afholde nogen del af udgiften ved børneforsorgen, opnås en betydelig administrativ lettelse.

I udkastet til lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.v., der i det væsentlige er en videreførsel af de gældende regler på området, er man gået ud fra, at udgifterne fordeles som hidtil.

Afsnit HI

Udkast til lov for Færøerne om offentlig forsorg.

Kapitel I. Forsørgelsespligten.

§ 1

Stk. 1. Det offentlige er forpligtet til at komme enhver til hjælp, som ikke er i stand til at skaffe sig og sine det fornødne til livets ophold, samt til at yde den, der ikke selv kan afholde udgiften, hjælp til kur og pleje i sygdomstilfælde og hjælp i andre tilfælde, i hvilke det er hjemlet i denne lov. Det skal herved tilstræbes at yde bistand med henblik på i stedet for understøttelse at skaffe den, der søger hjælp, mulighed for erhvervsmæssigt arbejde eller om fornødent hjælp med henblik på at udvikle eller genoprette hans erhvervsevne, således at han kan blive i stand til at forsørge sig selv og opfylde sine forpligtelser.

Stk. 2. Ydes der mere end rent midlertidig hjælp til en udlænding, træffes der bestemmelse om, hvorvidt han skal hjemsendes. En kvinde, der ikke har dansk indfødsret, men som er eller senest har været i ægteskab med en mand med dansk indfødsret, er ligestillet med en indfødt.

Stk. 3. Der kan ved overenskomst gives fremmede landes statsborgere ret til hjælp efter denne lov, således at hjemsendelse ikke kan finde sted under henvisning til, at sådan hjælp er ydet.

§ 2

Stk. 1. Enhver mand og kvinde er over for det offentlige forpligtet til at forsørge sig selv og sin ægtefælle samt sine børn under 18 år, herunder adoptivbørn og stedbørn, jfr. dog stk. 2-3.

Stk. 2. Forsørgelsespligten over for stedbørn er betinget af, at disse er født før ægteskabet og medtages til forsørgelse i det fælles hjem.

Stk. 3. Over for børn født uden for ægteskab har faderen eller den, der i medfør af lov nr. 131 af 7. maj 1937, § 14, stk. 2, er anset som bidragspligtig til et sådant barn, ikke forsørgelsespligt, medmindre han i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn uden for ægteskab har fået barnet udleveret til forsørgelse, eller barnet er frugt af en ved dom fastslået kønsfrihedsforbrydelse. I det sidstnævnte tilfælde påhviler forsørgelsespligten alene faderen eller den bidragspligtige.

Stk. 4. Ægtefællers indbyrdes forsørgelsespligt over for det offentlige ophører, såfremt ægteskabet ophæves endeligt. Forsørgelsespligten over for

børn bortfalder ved adoption eller for døtres vedkommende ved indgåelse af ægteskab inden det fyldte 18. år. Forsørgelsespligten over for stedbørn ophører endvidere, såfremt barnets egen i ægteskab indtrådte fader eller moder afgår ved døden, eller ægtefællerne bliver separeret eller skilt.

§ 3

Stk. 1. Den forsørgelsespligtige kan sættes i bidrag til forsørgelsespligtens opfyldelse. Ved fastsættelsen af sådanne bidrag vil der være at tage hensyn til den forpligtedes kår, arbejdsmuligheder, vandel og andre omstændigheder, der med rimelighed bør tages i betragtning, herunder omfanget af den hjælp, det offentlige må yde. Socialministeren fastsætter efter forhandling med landsstyret vejledende takster for forældrenes betaling for børn, der er under børneforsorg og anbragt uden for deres hjem eller er under forsorg i henhold til § 14.

Stk. 2. I det omfang, i hvilket bidraget ikke dækker den ydede hjælp, betragtes hjælpen som ydet forsørgeren.

§ 4

Stk. 1. Såfremt faderen eller den, som anses som bidragspligtig til et uden for ægteskab født barn, ikke har forsørgelsespligt over for barnet efter reglerne i § 2, stk. 3, kan det offentlige pålægges vedkommende bidrag til barnets forsørgelse i overensstemmelse med nedenstående regler.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af de i stk. 1 nævnte bidrag skal haves for øje, at barnets forsørgelse skal være forsvarlig og ikke ringere end i et godt hjem på det sted, hvor barnet opdrages. Hvis faderen eller den bidrag spligtige er ubemidlet, bør bidraget i almindelighed sættes til 3/5 af de udgifter, som barnets underhold medfører.

§ 5

Det i § 4, stk. 2, omhandlede bidrag kan forhøjes indtil fuldt bidrag, hvis faderen eller den bidragspligtige er bemidlet, eller hvis barnets moder er død, har forladt landet eller ikke kan findes, og den tilbageblevne ikke har overtaget barnets forsørgelse, når dette lovligt kan ske.

§ 6

Stk. 1. Det pålagte bidrag kan forhøjes eller nedsættes, når forholdene har forandret sig. Undtagelsesvis kan et forfaldent bidrag for et kortere tidsrum helt eller delvis eftergives. Med hensyn til de i § 4 omhandlede bidrag gælder dog de i nævnte bestemmelse og de i § 5 indeholdte regler.

Stk. 2. Når omstændighederne taler derfor, kan det undlades at pålægge bidrag til børn over 15 år, som er under børneforsorg eller forsorg i henhold til § 14 og er anbragt uden for hjemmet. I øvrigt kan det for 1 år ad gangen undlades at pålægge bidrag, når ganske særlige grunde taler derfor.

§ 7

Stk. 1. For så vidt der er udfærdiget bidrag s resolution i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre (bidragspligtige) og børn, kan det offentlige indtræde i kravet mod den bidrags skyldige efter de i denne lovgivning indeholdte regler. Er bidraget udlagt forskudsvis af det offentlige, gælder reglerne i lovgivningen for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. m.

Stk. 2. Såfremt der er pålagt en ægtefælle bidrag til den anden ægtefælle til underhold i henhold til ægteskabs lovgivningens regler, kan ydelse af hjælp gøres betinget af, at det offentlige får adgang til at indtræde i den bidragsberettigede ægtefælles krav mod den anden ægtefælle med et indtil hjælpen svarende beløb.

Kapitel II. Forsørgelsesstedet.**§ 8**

Stk. 1. Den kommune, hvor en person opholder sig, er hans forsørgelsessted og afholder forsørgelsesstedets udgifter til hjælp i medfør af denne lov i overensstemmelse med de i § 39 angivne regler. Herfra gælder følgende undtagelser:

- 1) En person, der er anbragt i en kommune for en anden kommunes regning, har forsørgelsessted i sidstnævnte kommune.
- 2) En person, der er indlagt i et offentligt eller privat sygehus eller i en af det offentlige drevet eller anerkendt institution, har forsørgelsessted i den kommune, i hvilken han havde ophold ved indlæggelsen.
- 3) En person, som modtager hjælp i henhold til § 9, og som inden for de sidste 3 måneder under ophold i en anden kommune har fået hjælp dér efter nævnte bestemmelse, har forsørgelsessted i sidstnævnte kommune, indtil der er forløbet 3 måneder, efter at der senest er ydet ham hjælp af den omhandlede art i den kommune, han er flyttet til.
- 4) En person, der i den kommune, i hvilken han tidligere har haft ophold, har fået hjælp til flytning, uden at betingelserne i § 17 er opfyldt, har i 2 år efter flytningen forsørgelsessted i denne kommune.
- 5) Et barn, der for privat regning er anbragt i en anerkendt institution, har forsørgelsessted i den kommune, i hvilken forsørgeren opholder sig.

Stk. 2. En person med dansk indfødsret, som fra Færøerne flytter til udlandet, bevarer forsørgelsessted i den kommune, i hvilken han senest har haft ophold.

Kapitel III. Forsørgelsesmåden.

Hjælp i almindelighed.

§ 9

Stk. 1. Der kan ydes hjælp til underhold som økonomisk hjælp til ophold i eget hjem, til ophold i privat pleje eller ophold på en i henhold til denne lov godkendt institution. Der kan i sygdomstilfælde ydes hjælp til kur og pleje.

Stk. 2. Hjælpen fastsættes efter et skøn i det enkelte tilfælde. Hjælp til underhold må normalt ikke overstige 85% af, hvad der i den pågældende periode kunne have været ydet i henhold til § 5, stk. 1, i lov nr. 208 af 11. juni 1959 for Færøerne om folkepension med tillæg af det i § 5, stk. 7, nævnte beløb.

Stk. 3. Ud over den i stk. 2 nævnte hjælp kan der ydes nødvendig supplerende hjælp af en vis almindelig karakter, ligesom der kan ydes hjælp under særlige forhold, i anledning af trang opstået som følge af langvarig sygdom, meget store forsørgerbyrder eller andre særlige omstændigheder.

§ 10

Stk. 1. Hjælp i henhold til § 9 kan normalt ikke ydes til personer, der modtager eller opfylder betingelserne for at modtage invalidepension, folkepension eller anden offentlig hjælp, der svarer til fuld forsørgelse.

Stk. 2. I ganske særlige tilfælde, når trang ikke kan afhjælpes ved den i stk. 1 nævnte hjælp, kan det bestemmes, at der kan ydes en begrænset tillægshjælp efter denne lov, jfr. § 9, eller at den pågældende mod at opgive den i stk. 1 nævnte hjælp overgår til fuld forsørgelse efter reglerne i denne lov.

Hjælp i særlige tilfælde.

§ 11

Der kan i sygdomstilfælde ydes lægehjælp, og der kan ydes hjælp til medicin i det omfang, en læge skønner den nødvendig. Der kan ydes hjælp til behandling, som efter en læges skøn er nødvendig for at bevare pågældendes erhvervsevne. Der kan ydes hjælp til tandlægebehandling, når det efter en læges skøn er nødvendigt af hensyn til pågældendes helbredstilstand i øvrigt.

§ 12

Der kan i anledning af fødsel ydes jordemoderhjælp og den i forbindelse hermed stående hjælp til moder og barn.

§ 13

Der kan i sygdomstilfælde eller i anledning af fødsel ydes hjælp til befordring, herunder betaling for lægens eller jordemoderens befordring efter satser svarende til de til enhver tid af centralforeningen af sygekasser på Færøerne godkendte.

§ 14

Der kan ydes hjælp til opdragelse, underhold, forsørgelse, kur og pleje for sindssyge, åndssvage, epileptikere, vanføre, lemlæstede, talelidende, blinde og døve, for så vidt de skal undergives behandling på statsanstalt eller en statsanerkendt anstalt eller af sådanne anstalter anbringes under vedvarende tilsyn i kontrolleret familiepleje.

§ 15

Stk. 1. Der kan ydes hjælp til underhold til en familie, hvis forsørger er undergivet behandling eller anbragt i familiepleje i henhold til § 14, eller hvis forsørger behandles på en i henhold til denne lov anerkendt institution. Der kan endvidere ydes hjælp til en familie, hvis forsørger lider af tuberkulose, børnelammelse, gigtforandringer i leddene, lupus, kræftsår, kræftsvulster eller andre ondartede svulster og behandles herfor på en statsinstitution eller en statsanerkendt institution.

Stk. 2. Når en i stk. 1 omhandlet patient udskrives fra en af de nævnte helbredelsesanstalter, kan der efter indstilling fra vedkommende overlæge i indtil 3 måneder ydes pågældende og hans familie hjælp til underhold, hvis det må antages, at dette vil være af væsentlig betydning for hans helbredstilstand eller for vedligeholdelse af hans arbejdsevne.

Stk. 3. Til en person, der lider af tuberkulose eller følgerne heraf kan der efter indstilling fra en tuberkuloseinstitution ydes sådan hjælp til dækning af udgifter, som pågældende skønnes at ville have afholdt, hvis han ikke var blevet syg, og hjælp, som skønnes nødvendig af hensyn til pågældendes helbredelse og bevarelse af hans og hans families helbred. Det er en betingelse for ydelse af sådan hjælp, at pågældende retter sig efter vedkommende tuberkuloseinstitutions krav, og at hans husstand lader sig underkaste den kontrol eller behandling, som kræves. Hjælp kan ydes i indtil 2 år, i særlige tilfælde 4 år, hvis der foreligger attest for, at der er udsigt til helbredelse inden for disse tidsrum. Hjælp til sundere bolig kan ydes i indtil 5 år.

Stk. 4. Når en person lider af børnelammelse eller følgerne heraf, og behandling, herunder deltagelse i optræning eller omskoling, skønnes rimelig af hensyn til hans erhvervsevne, finder reglerne i stk. 3 tilsvarende anvendelse. Det er en betingelse for ydelse af hjælpen, at indstilling afgives af overlægen, eventuelt den ledende læge, ved det sygehus eller den institution, der er ansvarlig for behandlingen.

Stk. 5. Hjælp i henhold til stk. 1 og 2 kan normalt ikke overstige, hvad der kunne have været ydet forsørgeren som invalidepension eller folkepension.

§ 16

Stk. 1. Når forholdene taler derfor, kan der ydes mindre beløb til hjælp til anskaffelse af arbejdsredskaber. Når pågældendes erhvervsevne er nedsat og skønnes at kunne bedres betydeligt, eller når en væsentlig og ikke blot forbigående begrænsning i pågældendes erhvervsevne eller mulighed for at opnå erhverv skønnes at kunne undgås, kan der endvidere ydes hjælp til oplæring eller anden uddannelse, til iværksættelse af selvstændig virksomhed eller anden hjælp til opnåelse af beskæftigelse.

Stk. 2. Såfremt hjælp i henhold til stk. 1 ydes i forbindelse med hjælp i henhold til § 9, betragtes hjælpen som ligeledes ydet i henhold til § 9.

§ 17

Stk. 1. Der kan ydes en person rejsehjælp, såfremt der på det sted, hvortil han ønsker at rejse, er sikret ham arbejde af mere vedvarende karakter, eller hans familie har fast bopæl der, og forholdet mellem ham og familien ikke er afbrudt.

Stk. 2. Ydes rejsehjælp af økonomisk eller af anden art, uden at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, påhviler det den kommune, der har ydet hjælpen, i 2 år efter flytningen at udrede al fornøden hjælp i henhold til denne lov, jfr. § 8, nr. 4, uden refusion i henhold til bestemmelserne i § 39.

Stk. 3. Til en person, som er flyttet til Færøerne fra en kommune i den øvrige del af riget, kan hjælp til hjemrejse uanset bestemmelsen i stk. 1 ydes, når blot pågældende fremsætter begæring herom.

§ 18

Når der er sikret en person en stilling i udlandet, ved hvilket han skønnes at kunne forsørge sig selv og sin familie, eller når slægtninge vil tage sig af ham, eller det drejer sig om efter forsørgerens ønske at hjælpe hans familie til at rejse til ham i udlandet, og han dér er i stand til at forsørge familien, eller når i øvrigt særlige omstændigheder taler derfor, kan der efter indstilling fra kommunalbestyrelsen og efter at der er indhentet en erklæring fra sysselmanden, i Thorshavn politimesteren, ydes hjælp til udvandring.

§ 19

Til en person med dansk indfødsret, hjemmehørende på Færøerne, kan der, når pågældende uden for Færøerne kommer i trang, og omstændighederne i øvrigt taler derfor, undtagelsesvis ydes hjælp til hans hjemrejse til Færøerne eller til hans forsørgelse uden for Færøerne.

§ 20

Såfremt der ikke i en persons bo er tilstrækkelige midler til at dække udgifterne ved hans begravelse, er den kommune, hvor han ved dødsfaldet

havde forsørgelsessted, forpligtet til at afholde rimelige udgifter herved og kan da forlange boet udlagt for begravelsesomkostningerne.

§ 21

Stk. 1. Der kan ydes hjælp i anledning af trang, der opstår som følge af ødelæggelse eller rømning af beboelseslejligheder, fabrikanlæg m.v. på grund af krigsmæssige begivenheder. Der vil herunder kunne ydes hjælp til fortsættelse af lejemål af lejlighed eller butik, til afdrag på gæld stiftet til erhvervelse af genstande til pågældendes husførelse eller til erhvervmæssig brug samt til betaling af underholdsbidrag, der ikke kan udbetales forskudsvis af det offentlige, alt i det omfang, i hvilket det skønnes, at pågældende ville have afholdt disse udgifter, hvis han ikke var blevet ramt af de krigsmæssige begivenheder. Der vil endvidere uanset bestemmelsen i § 17, stk. 1, kunne ydes rejsehjælp til anden kommune til beboere af ødelagte eller rømmede lejligheder, når de pågældende kan skaffe sig ophold i vedkommende anden kommune.

Stk. 2. Til personer, der oppebærer folke- eller invalidepension, kan der til ekstraordinære formål, som alene er begrundet i den indtrådte krigsmæssige begivenhed, ydes supplerende hjælp efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Hjælp, der ydes en person, alene fordi han er blevet arbejdsløs som følge af ødelæggelse eller rømning af arbejdspladsen, der er bevirket af en krigsmæssig begivenhed, kan kun udbetales i 3 måneder efter vedkommende begivenheds indtræden.

Hjælp til enker og enlige mødre.

§ 22

Stk. 1. Til enker kan der i indtil 13 uger efter ægtefællens død ydes en overgangshjælp til underhold og til hjemmets opretholdelse, herunder til fortsættelse af lejemål af lejlighed og til afdrag på gæld stiftet til erhvervelse af genstande til husførelsen, alt i det omfang det skønnes, at familien normalt ville have kunnet afholde disse udgifter. Der kan endvidere, når ægtefællen alene eller ved hustruens hjælp har drevet en mindre erhvervsvirksomhed, ydes enken hjælp til fortsættelse heraf, såfremt det skønnes, at hun vil være i stand til at videreføre virksomheden på egen hånd. Hjælpen vil i ganske særlige tilfælde, når pågældende på grund af sygdom eller af andre utilregnelige årsager ikke har været i stand til at skaffe sig arbejde, eller når fortsat ydelse af hjælp skønnes af afgørende betydning for fortsættelse af en mindre erhvervsvirksomhed, kunne ydes i indtil 1/2 år efter ægtefællens død. Til enker, der er gravide ved ægtefællens død, vil hjælp efter foranstående regler kunne ydes i indtil 1/2 år efter fødslen.

Stk. 2. Når det skønnes rimeligt, kan der ydes overgangshjælp efter reglerne i stk. 1 til kvinder med børn under 18 år, som bliver skilt uden forudgående separation. Det samme gælder i ganske særlige tilfælde ved separation.

Stk. 3. Det er en forudsætning for ydelse af hjælp efter stk. 1 og 2, at de forpligtelser, til hvis opfyldelse hjælpen søges, ikke er påtaget med henblik på at opnå hjælp fra det offentlige.

Stk. 4. Til kvinder, der bliver enker efter det fyldte 50. år, og til enlige mødre med børn under 18 år kan der, når pågældende ikke — eller ikke læn- gere — opfylder betingelserne for at modtage overgangshjælp i henhold til stk. 1, og når pågældende på grund af nedsat erhvervsevne, deltagelse i en ud- dannelse eller børnenes pasning ikke er i stand til at påtage sig arbejde i nor- malt omfang, ydes underholdshjælp i et omfang svarende til, hvad der i almin- delighed vil kunne ydes som hjælp efter de i § 9, stk. 2, angivne retningslinier. Til enlige mødre, der har oppebåret sådan hjælp indtil et barns fyldte 18. år, og som på dette tidspunkt er fyldt 45 år, vil hjælpen under i øvrigt tilsvarende betingelser kunne fortsættes. Når hjælpen ydes til kvinder, der er beskæftiget med nedsat arbejdstid, vil der ved beregningen af hjælpens størrelse kunne ses bort fra indtil halvdelen af den pågældendes arbejdsindtægt.

Stk. 5. Til enker og enlige mødre med børn under 18 år kan der endvidere om fornødent ydes hjælp, herunder løbende underholdshjælp efter reglerne i stk. 4, til dækning af særlige udgifter, der af stedkommes af en efter forholdene rimelig uddannelse, som kan forventes bedre at sætte pågældende i stand til at forsørge sig selv og eventuelle børn.

Stk. 6. Ydelse af hjælp efter fornævnte bestemmelser kan gøres betinget af, at det offentlige får adgang til for den pågældende periode at indtræde i mode- rens eventuelle ret til underholdsbidrag til sig selv, dog højst med et til hjæl- pen svarende beløb.

Pension til enker m.fl.

§ 23

Stk. 1. Ret til underholdshjælp som pension har:

- 1) en kvinde, der bliver enke efter det fyldte 55. år,
- 2) en kvinde, der bliver enke efter det fyldte 45. år, og som ved ægtefællens død havde forsørgelsespligt over for — og bidrog til forsørgelsen af — 2 el- ler flere børn under 18 år, så længe hun har forsørgelsespligt over for — og bidrager til forsørgelse af — et barn under 18 år,
- 3) en enke, der ved det fyldte 55. år modtager løbende underholdshjælp efter § 22, stk. 1 eller stk. 4, og som har - eller har haft, jfr. § 22, stk. 4, 2.pkt. — forsørgelsespligt over for et eller flere børn under 18 år.

Stk. 2. Når svigtende helbred eller andre ganske særlige omstændigheder taler derfor, kan der efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, og efter at der er indhentet en udtalelse fra sysselmanden, i Thorshavn politimesteren, undtagelsesvis bevilges pension til enker og andre enlige kvinder, der er fyldt 50 år, eller som har modtaget pension i henhold til stk. 1, nr. 2.

§ 24

Stk. 1. Retten til at oppebære pension i henhold til § 23 er betinget af, at pågældende har dansk indfødsret og har bopæl på Færøerne samt — i det i § 23, stk. 1, nr. 1, nævnte tilfælde — at ægteskabet har bestået i mindst 5 år.

Stk. 2. Lige med en indfødt anses en kvinde, der senest har været i ægte- skab med en mand med dansk indfødsret.

Stk. 3. Fra bestemmelserne om dansk indfødsret og bopæl på Færøerne kan regeringen efter forud indhentet erklæring fra landsstyret gøre undtagelse med hensyn til statsborgere i andre stater, med hvilke der er indgået overenskomst herom.

§ 25

Stk. 1. Pensionen udgør et beløb svarende til den i lov nr.208 af 11. juni 1959 for Færøerne om folkepension nævnte pension og beregnes i overensstemmelse med § 7 i nævnte lov, således at der ved indtægtsberegningen ikke tages hensyn til den i det foregående år eventuelt modtagne pension.

Stk. 2. Til kvinder, hvis forhold er ganske særlig vanskelige, kan der ydes et personligt tillæg til pensionen.

Stk. 3. Den første pensionsberegning foretages på grundlag af den indtægt, der kan forventes at stå til rådighed for pågældende i den nærmeste fremtid. Med hensyn til pågældendes indtægt ved personligt arbejde sker pensionsberegningen dog under hensyn til indtægten i det foregående år, medmindre pågældende pludselig har mistet muligheden for at opnå den hidtidige arbejdsfor tjeneste.

Stk. 4. Såfremt en kvinde, der oppebærer pension, i anledning af ægtefællens død har fået tilkendt erstatning i henhold til anordning for Færøerne om ulykkesforsikring eller anden lov, færøsk, dansk eller fremmed, fradrages i enkepensionen 20% af det beløb, hvormed ulykkesforsikringsrenten eller, hvis erstatningen er kapitaliseret, den livrente, der i statsanstalten for livsforsikring er eller kunne være indkøbt for kapitalbeløbet på det tidspunkt, da det blev udredet, overstiger $\frac{2}{3}$ af det i lov om folkepension § 7, stk. 1, nævnte fradragsfri beløb. Såfremt en erstatning måtte være forbrugt helt eller delvis før denne lovs ikrafttræden, kan rigsombudsmanden undlade at bringe foranstående regel om yderligere fradrag i anvendelse. Hvis en pensionist ikke selv gør et hende i anledning af ægtefællens død tilkommende erstatningskrav gældende, er rigsombudsmanden berettiget til på pensionistens vegne at gøre kravet gældende mod den erstatningspligtige og derefter lade den erstatning, som måtte blive ydet, komme til fradrag i pensionen efter foranstående regler

Stk. 5. Såfremt pågældendes økonomiske stilling er forringet ved handlinger, ved hvilke hun til fordel for børn eller andre har betaget sig selv midlerne til sit underhold, eller ved hendes uordentlige eller ødsle levned, kan hun i de første 10 år kun opnå den pension, hun ville have kunnet opnå, hvis hun ikke havde forringet sine kår på nævnte måde. For enker, fraseparerede og fraskilte tages der kun hensyn til handlinger foretaget efter ægtefællens død, separationen eller skilsmissen. Ved anvendelse af denne regel bortses fra, hvad pågældende har forbrugt til sine børns opdragelse og undervisning.

§ 26

Med hensyn til udbetaling af pension gælder reglerne i loven om folkepension, dog at pensionen, såfremt begæring indgives senest en måned efter mandens død, udbetales med virkning fra dødsfaldet.

§ 27

Stk. 1. Retten til pension bortfalder ved indgåelse af ægteskab, men genindtræder efter begæring, hvis ægteskabet ophører, uanset dette ægteskabs varighed, men i øvrigt under de i § 24 anførte betingelser.

Stk. 2. Såfremt en kvinde, der modtager pension, optages på en i henhold til denne lov anerkendt institution eller af en sådan institution anbringes under vedvarende tilsyn hos private, bortfalder pensionen med udgangen af den måned, der følger efter indlæggelsesmåneden.

Stk. 3. Når en pensionist opnår den alder, der giver enlige kvinder adgang til folkepension i henhold til § 5, stk. 1, i loven om folkepension, overgår hun til at oppebære folkepension, for så vidt hun opfylder betingelserne herfor.

Stk. 4. Bliver en pensionist berettiget til invalidepension i henhold til lovgivningen for Færøerne om invalideforsikring, bortfalder enkepensionen i henhold til denne lov.

Tilbagebetaling.

§ 28

Stk. 1. Den hjælp i henhold til § 9, som en person har modtaget eller pådraget sig efter sit 18. år, kan af det offentlige fordres tilbagebetalt såvel af ham selv som af hans dødsbo. Dog kan erstatningskravet kun gøres gældende i pågældendes levende live, når det skønnes, at han kan udrede beløbet uden at komme til at mangle det fornødne til eget underhold eller til opfyldelse af en ham påhvilende forsørgelsespligt. Ligeledes skal retten til at fordre tilbagebetaling i påfældendes dødsbo være betinget af, at der efter skifterettens skøn ikke derved berøves nogen, over for hvilke han havde fuld forsørgelsespligt, det fornødne til deres underhold.

Stk. 2. En person, der skønnes at kunne tilbagebetale hjælp, der er ydet ham, kan sættes i bidrag til tilbagebetaling af hjælpen. Sådanne bidrag pålægges ved særlig resolution, hvoraf en genpart sendes den bidragspligtige og vedkommende myndigheder. Bidrag kan først pålægges fra resolutionens dato, og dets størrelse kan til enhver tid ændres.

Stk. 3. De i stk. 2 nævnte bidrag kan inddrives ved udpantning efter reglerne i retsplejelovens kapitel 54 og kan endvidere kræves tilbageholdt i den bidragspligtige s arbejds løn efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter.

Stk. 4. Bidrag i henhold til stk. 2 kan kun pålægges, når den hjælp, der kræves tilbagebetalt, er ydet inden for de sidste 3 år, og pålagte bidrag kan kun inddrives, for så vidt de angår tilbagebetaling af hjælp, der er ydet inden for dette tidsrum.

Stk. 5. Når en person ikke i det sidste halve år har modtaget hjælp i henhold til § 9, kan tidligere ydet hjælp eftergives ham, såfremt det skønnes, at han nu vil kunne klare sig selv og opfylde sine forsørgelsespligter uden hjælp fra det offentlige, og at han ikke har evne til at tilbagebetale hjælpen uden at komme til at mangle det fornødne til eget underhold eller til opfyldelse af den ham påhvilende forsørgelsespligt.

Stk. 6. Har en person ikke i de sidst forløbne 3 år modtaget hjælp i henhold til § 9, eftergives på begæring tidligere ydet hjælp under de i stk. 5 anførte betingelser.

§ 29

Den hjælp i henhold til § 9, der er ydet et forældreløst barn, som dør inden sit fyldte 18. år, kan kræves tilbagebetalt af dødsboet.

§ 30

Det offentliges tilbagebetalingskrav står tilbage for enhver den understøttede påhvilende gæld, for så vidt denne hidrører fra forpligtelser, der er pådraget før ydelse af hjælpen.

§ 31

Stk. 1. Tillægges der i henhold til den sociale lovgivning nogen en ydelse for et tidsrum, for hvilket han har modtaget hjælp efter denne lov, kan sådan hjælp fordres erstattet i den senere tilkendte ydelse i henhold til anden sociallovgivning .

Stk. 2. Den, der med urette har modtaget ydelser i henhold til denne lov, er forpligtet til at tilbagebetale disse i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler, medmindre der foreligger en undskyldelig vildfarelse fra hans side.

Godkendelse af institutioner.

§ 32

Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret meddele godkendelse af institutioner, på hvilke personer, der søger hjælp i henhold til denne lov eller er berettiget til ydelser i henhold til anden sociallovgivning for Færøerne, kan optages, og fastsætte bestemmelser om sådanne institutioners drift m.v.

Kapitel IV. Administrative bestemmelser.

§ 33

Stk. 1. Bidrag i henhold til § 3 og § 4 fastsættes af rigsombudsmanden.

Stk. 2. Afgørelse af spørgsmål om ydelse af pension til enker m.fl. og hjælp til udvandring træffes af rigsombudsmanden.

Stk. 3. Afgørelse af spørgsmål om ydelse af anden hjælp i henhold til denne lov træffes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor pågældende opholder sig, eventuelt af et af kommunalbestyrelsen nedsat socialt udvalg, for så vidt angår kommuner med under 2. 000 indbyggere dog af rigsombudsmanden.

Stk. 4. Afgørelse af spørgsmålet om eftergivelse af hjælp i henhold til § 28, stk. 5-6, træffes af rigsombudsmanden, eventuelt kommunalbestyrelsen, jfr. stk. 3.

Stk. 5. De afgørelser, der træffes af kommunalbestyrelsen, eventuelt det sociale udvalg, kan inden en måned efter, at afgørelsen er meddelt, indankes for rigsombudsmanden.

Stk. 6. Rigsombudsmanden kan træffe bestemmelse om hjemsendelse til den øvrige del af riget af en person, der falder det offentlige til byrde, og som ikke har haft 5 års ophold på Færøerne.

Stk. 7. Spørgsmålet om, hvorvidt en fremmed statsborger skal hjemsendes, jfr. § 1, stk. 2-3, afgøres af rigsombudsmanden.

Stk. 8. Afgørelser i henhold til stk. 6-7 kan inden en uge efter, at meddelelse om afgørelsen er modtaget, indankes for socialministeren. Anken indgives til rigsombudsmanden.

§ 34

Stk. 1. De i § 3 og § 4 omhandlede bidrag pålægges ved særlig resolution, hvoraf genpart sendes den forsørgelsespligtige (bidragspligtige) og vedkommende myndigheder. For så vidt angår bidrag, der fastsættes i anledning af forsorg i henhold til § 14, skal genpart af resolutionen sendes til socialministeren.

Stk. 2. Ved fastsættelse af underholdsbidrag vil reglerne i lovgivningen om retsforholdet mellem ægtefæller og om retsforholdet mellem forældre og børn være at iagttage med de af denne lov følgende ændringer.

Stk. 3. Bidragsspørgsmålet skal så vidt muligt rejses i forbindelse med den første ydelse af hjælp, således at der kan pålægges bidrag fra et så tidligt tidspunkt som muligt — normalt dog ikke forud for det tidspunkt, da forsørgeren eller den bidragspligtige er gjort bekendt med ydelsen af den offentlige hjælp — og senest fra resolutionens dato. Forfaldsdagen må først sættes efter sidstnævnte dato. Bidrag må ikke forlanges betalt forud for længere tid end 1 måned, bortset fra de i § 4, jfr. § 5, nævnte tilfælde, i hvilke bidraget ikke må forlanges betalt forud for længere tid end 6 måneder.

§ 35

Med hensyn til afkrævning og inddrivelse af de foran omhandlede underholdsbidrag gælder reglerne i lovgivningen for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.m.

§ 36

Stk. 1. Henvendelse om hjælp sker til de i § 33 nævnte myndigheder. Den, der søger eller modtager hjælp i henhold til denne lov, må finde sig i de undersøgelser m.v., der er nødvendige for at konstatere, om de i loven nævnte forudsætninger for ydelse af hjælpen er til stede. Kan de fornødne oplysninger ikke tilvejebringes sikkert på anden måde, kan de søges indhentet gennem politiet eller om fornødent under et retsligt forhør.

Stk. 2. Den, der modtager hjælp i henhold til denne lov, må finde sig i det tilsyn og den kontrol, der kræves for at konstatere, om lovens formål med den ydede hjælp må anses for opnået.

Stk. 3. For så vidt det anses for nødvendigt, kan der rettes henvendelse til en arbejdsgiver med forespørgsel om, i hvilket tidsrum en person, der søger eller modtager hjælp efter denne lov, har været beskæftiget hos arbejdsgiveren, og hvilken løn han derved har indtjent. Udviser arbejdsgiveren forsømmelighed ved besvarelsen af sådanne forespørgsler, straffes han med bøde, der tilfalder statskassen.

Stk. 4. Den, der i øvrigt udviser grov uagtsomhed med hensyn til de over for offentlig myndighed meddelte oplysninger eller afgivne forklaringer af væsentlig betydning ved afgørelser i henhold til denne lov, straffes med bøde, der tilfalder statskassen.

§ 37

En person, der modtager hjælp efter denne lov, kan ikke vægre sig ved at lade sig forsørge uden for sin opholdskommune eller vægre sig ved at modtage hjælpen i den form — kontant, i naturalier eller ved ophold på en anerkendt institution — eller på det sted, rigsombudsmanden, eventuelt kommunalbestyrelsen, jfr. § 33, stk. 3, bestemmer.

§ 38

Stk. 1. Efter forhandling med landsstyret fastsætter socialministeren regler for, i hvilket omfang offentlige myndigheder, læger, lærere og andre, der i deres virksomhed kommer i forbindelse med personer, der skønnes at have brug for særlig hjælp efter denne lov eller for optagelse under forsorg i en i henhold til § 32 godkendt institution, skal give indberetning herom.

Stk. 2. Rigsombudsmanden fastsætter reglerne for den fremgangsmåde, kommunerne skal følge ved tilvejebringelse af de oplysninger, der er nødvendige for behandling af sager om hjælp i henhold til denne lov, samt andre regler, der er nødvendige med henblik på lovens gennemførelse, herunder bestemmelser om, af hvilken myndighed hjælpen skal udbetales.

Kapitel V. Om udgifternes afholdelse.

§ 39

Udgifter i henhold til denne lov afholdes således:

- 1) Kommunernes administrationsudgifter afholdes af dem selv.
- 2) Udgifterne i henhold til §§ 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20 og 22. (Den del af udgifterne, der skal afholdes fra færøsk side, fordeles efter regler fastsat af landsstyret).
- 3) Udgifterne i henhold til § 14 ..
- 4) Udgifterne i henhold til § 21 ..
- 5) Udgifterne i henhold til § 23 ..

- 6) Udgifterne til hjemsendelse, jfr. § 33, stk. 6-7 ..
- 7) Udgiften til driften af de i henhold til § 32 godkendte institutioner afholdes efter regler, der fastsættes af socialministeren efter forhandling med landsstyret .

§ 40

Bestemmelser om anvisning af refusion samt om revision af kommunernes regnskaber fastsættes af landsstyret efter forhandling med socialministeren.

Kapitel VI. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 41

Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1960. Fra samme dato ophæves:

- 1) lov nr.97 af 10. april 1895 om fattigvæsenet på Færøerne med senere ændringer,
- 2) anordning nr.41 for Færøerne af 25. februar 1914 om kommunale hjælpkasser,
- 3) lov nr. 181 af 20. maj 1933 om offentlig forsorg § 335 samt
- 4) lov nr. 122 af 15. marts 1939 om statstilskud til særforsorg for personer bosat på Færøerne.

§ 42

Stk. 1. Landsstyret træffer bestemmelse om anvendelse af midlerne fra fattigkasser og kommunale hjælpkasser.

Stk. 2. Hjælp, der er ydet i medfør af lov af 10. april 1895 om fattigvæsenet på Færøerne, sidestilles ved anvendelsen af nærværende lov med hjælp ydet i henhold til § 9, medens hjælp fra de kommunale hjælpkasser sidestilles med anden hjælp efter nærværende lov.

Stk. 3. Hjemsendelse af en person til den øvrige del af riget kan kun ske på grund af hjælp ydet efter denne lovs ikrafttræden.

Bemærkninger

til udkastet til lov for Færøerne om offentlig forsorg.

Reglerne for Færøerne om hjælp til personer, der ikke kan klare sig selv, er i det væsentligste indeholdt i lov af 10. april 1895 om fattigvæsenet på Færøerne og lov af 29. april 1913 om kommunale hjælpekasser. Loven af 20. maj 1933 om offentlig forsorg, jfr. lovbekendtgørelse nr.329 af 19. november 1958, giver en bemyndigelse for regeringen til at sætte loven i kraft for Færøerne, eventuelt med ændringer, men denne bemyndigelse er kun benyttet i meget begrænset omfang.

Det må anses for ønskeligt, at bestemmelser for Færøerne om offentlig forsorg samles i en særskilt lov, og at reglerne a jour føres, således at der bliver givet hjemmel til at yde hjælp i samme omfang som efter forsorgsloven for det øvrige land. Ved udarbejdelsen af forslaget er der taget hensyn til erfaringerne ved administrationen af forsorgsloven, til det ønskelige i en simplificering af reglerne og til de særlige forhold på Færøerne.

Man skal iøvrigt henvise til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Til § 1

Bestemmelsen fastslår, at det offentlige har pligt til at yde hjælp til underhold og til kur og pleje og hjælp i de øvrige tilfælde, der er angivet i loven. Det er herved en betingelse, at de pågældende ikke selv kan afholde udgiften helt eller delvis. Spørgsmålet om, hvorvidt en person selv har mulighed for at afholde udgiften, er overladt til et skøn, og ved udøvelsen af dette skøn vil den administrative myndighed kunne lægge forskellige synspunkter til grund efter arten af den hjælp, der søges. Medens det således normalt bør være en forudsætning, at den, der søger almindelig underholdshjælp, ikke selv har indtægter eller let realisabel formue, vil den i § 11 og følgende omhandlede hjælp i særlige tilfælde efter omstændighederne kunne ydes, selv om modtageren ikke er helt uden midler.

Hjælp efter forslaget skal normalt kunne ydes uanset statsborgerforholdet, men såfremt hjælpen bliver mere end rent midlertidig, skal der træffes afgørelse af spørgsmålet om hjemsendelse til statsborgerlandet, medmindre hjemsendelse ifølge traktat ikke kan ske.

Det fastslås i bestemmelsen, at man ved overvejelserne af spørgsmålet om bistand skal tage hensyn til muligheden for at sætte den, der søger hjælp, i gang med arbejde, eventuelt efter at der er ydet ham hjælp til en vis uddannelse eller genoptræning. Denne bestemmelse vil navnlig få betydning, når det kan forudses, at der kan blive tale om at yde underholdshjælp mere end rent midlertidigt.

Til §§ 2-7

Bestemmelserne svarer i det væsentlige til reglerne om forsørgelsespligten over for det offentlige i lov af 20. maj 1933 om offentlig forsorg. På visse punkter er der dog foretaget ændringer, som må antages at ville blive gennemført også i den øvrige del af riget. Der er således i § 2 skabt fuldstændig ligestilling mellem mand og hustru i henseende til forsørgelsespligt, også i separationstiden og i tilfælde af samlivsophævelse. Det kan herved bemærkes, at der efter § 28 i lov om fattigvæsenet på Færøerne kan pålægges en hustru, der har særegne midler eller indtægter, bidrag til mandens underhold lige til ægteskabets endelige ophævelse. Endvidere foreslås det i udkastets § 2, stk. 3, at sidestille en bidragspligtig med en fader til et barn født uden for ægteskab, således at der for begges vedkommende bliver tale om forsørgelsespligt, hvis barnet er udleveret til forsørgelse eller er frugt af en kønsfrihedsforbrydelse. Endelig har man i § 3 undladt at medtage reglen i lov om offentlig forsorg § 7, stk. 3, hvorefter der, når en moder til et barn uden for ægteskab og en ægtemand eller -hustru efter ophævelse af det ægteskabelige samlig skal sættes i bidrag til et barn, der ikke samlever med den forsørgelsespligtige, pålægges normalbidrag. Efter udkastets § 3 fastsættes bidraget også i disse tilfælde under hensyn til den forpligtedes kår, arbejdsmuligheder m.v.

Til § 8

Bestemmelsen fastslår som almindelig regel, at hjælp skal ydes af den kommune, hvor den, der søger hjælpen, opholder sig. Denne kommune skal da afholde opholdskommunens andel af udgiften, jfr. § 39. Fra hovedreglen gøres der undtagelse for en række tilfælde, i hvilke det ikke ville være rimeligt at belaste opholdskommunen. I stk. 2 fastslås det, at man ved flytning til udlandet bevarer forsørgelsessted i den kommune, hvor man senest har haft ophold. Denne regel får betydning, når en kommune skal betale forsørgelse i udlandet eller hjemsendelse til Færøerne, jfr. § 19.

Til § 9

Bestemmelsen giver hjemmel til at yde almindelig underholdshjælp og hjælp til kur og pleje i anledning af sygdom. Der angives ikke nogen grænse for hjælpens størrelse, idet dette må bero på et skøn over det i det enkelte tilfælde nødvendige. Hjælp til underhold må normalt ikke overstige 85% af det folkepensionsbeløb, der kunne ydes for en periode som den, for hvilken der ydes hjælp, men denne grænse kan fraviges, når særlige omstændigheder taler derfor, jfr. forslaget's stk.3.

Den hjælp, der ydes i henhold til § 9, skal principielt tilbagebetales, jfr. § 28.

Til § 10

Bestemmelsen fastslår, at der ikke kan ydes hjælp til personer, der har adgang til invalidepension eller folkepension eller anden hjælp, der svarer

til fuld forsørgelse, men at der dog undtagelsesvis kan ydes en supplerende hjælp efter loven. Er der brug for en mere varig supplerende hjælp, vil det kunne bestemmes, at modtageren helt må overgå til hjælp efter loven.

Til §§ 11-13

Hjælp efter disse bestemmelser vil kunne ydes ikke blot til personer, der modtager underholdshjælp i henhold til § 9, men også til andre, som vel har brug for hjælp til underhold, men som dog er økonomisk således stillet, at de ikke uden vanskelighed ville kunne afholde udgifterne til de i disse bestemmelser nævnte forhold, og som ikke gennem sygeforsikring el. lign. har sikret sig den nødvendige hjælp.

Til § 14

Personer, der optages under forsorg i institutioner for de særlige i bestemmelsen nævnte grupper af handicappede eller er i pleje under en sådan institutions tilsyn, skal principielt betale den for patienterne gældende selvbetaltakst. Bestemmelsen giver hjemmel til at lade det offentlige overtage denne udgift, eventuelt således at betalingen nedsættes til et bidrag fastsat efter et skøn over patientens (forsørgerens) mulighed for at betale.

Til § 15

Bestemmelsen giver hjemmel til at yde hjælp til underhold til en familie, hvis forsørger er under forsorg under en institution, beregnet for de i § 14 omhandlede personer, og visse andre i § 15 nævnte institutioner, samt til at yde hjælp til underhold til pågældende selv og hans familie i indtil 3 måneder efter udskrivning fra en af de nævnte helbredelsesanstalter. At der gives en særlig hjemmel for at yde hjælp i disse tilfælde, som også ville kunne omfattes af § 9, skyldes, dels at der her er tale om hjælp, som ikke skal tilbagebetales, jfr. § 28, dels at der er fastsat en højere grænse for hjælpen, jfr. stk. 5.

Bestemmelsen giver iøvrigt hjemmel for at yde en særlig rigelig hjælp til personer, der lider af tuberkulose eller følgerne heraf. Baggrunden herfor er, at der gennem en sådan hjælp kan blive adgang til at fremme helbredelsesmulighederne eller bevare pågældendes og familiens helbred. Som følge heraf kan denne hjælp gøres betinget af, at pågældende retter sig efter de forskrifter, der måtte blive meddelt af tuberkuloseinstitutionen.

Sådan særlig rigelig hjælp kan ligeledes gives til personer, der lider af børnelammelse eller følgerne heraf, når det af hensyn til deres erhvervsevne skønnes rimeligt at behandle lidelsen, eventuelt ved deltagelse i optræning eller omskoling.

Til § 16

Bestemmelsen må ses i forbindelse med § 1, i hvilken der gives udtryk for, at det skal tilstræbes at sætte en person, der trænger til hjælp, i gang med et arbejde, så han får mulighed for at forsørge sig selv.

Til § 17

Bestemmelsen er ligesom den foregående paragraf udtryk for, at en person bør sættes i stand til at klare sig ved egen hjælp fremfor at modtage hjælp fra det offentlige. Der gives derfor hjemmel til at yde hjælp til rejse til et sted, hvor der er sikret en person arbejde af mere vedvarende karakter, eller hvor hans familie bor. For at hindre, at bestemmelsen benyttes til at unddrage sig en pligt til at yde hjælp, er det bestemt, at en kommune, hvis de nævnte betingelser for ydelse af hjælp ikke har været opfyldt, uden refusion skal yde al nødvendig hjælp i indtil 2 år.

De nævnte betingelser gælder ikke for hjemrejse til en kommune i den øvrige del af riget, idet det her er tilstrækkeligt, at pågældende fremsætter ønske om rejsehjælp.

Til § 18

Bestemmelsen giver mulighed for at yde hjælp til rejse til udlandet. Den vil normalt ikke komme til anvendelse for fremmede landes statsborgere, idet disse ofte vil kunne hjemsendes efter bestemmelsen i § 1, stk.2.

Til § 19

Efter denne bestemmelse kan der ydes hjælp til en person med dansk indfødsret og hjemmehørende på Færøerne, når han uden for Færøerne, f. eks. også i Grønland, får brug for hjælp, ligesom der kan ydes hjælp til hans hjemrejse.

Til § 20

Bestemmelsen giver mulighed for at yde hjælp til begravelse for en person, der ikke ved forsikring eller på anden måde har sikret, at der efter hans død er tilstrækkelige midler til dette formål.

Til § 21

Bestemmelsen giver særlige regler for ydelse af bistand til personer, der er ramt af følgerne af krigsmæssige begivenheder. Af hensyn til størrelsen af de tab, der kan være lidt, er der gjort undtagelse for de sædvanlige regler om grænserne for hjælp.

Til §§ 22-27

Bestemmelserne om hjælp og pension til enker m.fl. svarer helt til de regler, som er gældende i lovgivningen for det øvrige land, senest love af 13. marts 1959.

Til §§ 28-30

Bestemmelsen fastslår, at almindelig underholdshjælp skal tilbagebetales. Dette skønnes at være en rimelig regel for de sædvanlige tilfælde, i hvilke der kun er ydet hjælp i en periode, indtil pågældende kan beskæftiges påny og dermed normalt vil have en arbejdsindtægt.

Til § 31

Bestemmelsen giver hjemmel til at kræve en ydet hjælp tilbagebetalt, såfremt der i henhold til anden sociallovgivning tilkendes ydelser for samme tidsrum. Dette får betydning med hensyn til hjælp ydet i henhold til andre bestemmelser end § 9, hjælp, som jo ellers ikke kan kræves tilbagebetalt, jfr. § 28.

Til § 32

Efter denne bestemmelse kan visse institutioner godkendes til anbringelse af personer, der søger hjælp efter loven, f.eks. hjem til behandling af alkoholikere. Det er ikke en forudsætning, at der er tale om en selvstændig institution, men en del af en anden institution, et hospital el. lign. kan opnå godkendelse i medfør af bestemmelsen. Godkendelse af institutioner til anbringelse af personer, som er berettiget til hjælp efter anden sociallovgivning, kan omfatte f.eks. alderdomshjem. Ved godkendelsen af sådanne institutioner vil der kunne fastsættes regler for adgang til disse, herunder om, i hvilket omfang invalide- og folkepensionister må afgive deres pension som betaling for opholdet.

Til § 33

Ved fastlæggelsen af de regler, der skal gælde for administrationen af lovens bestemmelser, er der taget hensyn til, at mange færøske kommuner er så små, at det ikke ville være rimeligt at belaste dem med administrationen af lovens bestemmelser. Hertil kommer, at det er ønskeligt at nå en ensartethed i afgørelserne. Det foreslås derfor, at kun kommuner med 2.000 indbyggere og derover selv administrerer de almindelige regler om hjælp, dog med adgang til anke til rigsombudsmanden. For andre kommuner træffes afgørelserne af rigsombudsmanden, til hvem iøvrigt er henlagt afgørelser med hensyn til enkepension og hjælp til udvandring samt fastsættelse af bidrag til opfyldelsen af forsørgerpligt. Afgørelser om, hvorvidt en dansk statsborger kan hjemsendes til den øvrige del af riget, samt om hjemsendelse af en udlænding skal altid træffes af rigsombudsmanden. Sådanne afgørelser kan under hensyn til deres indgribende karakter og til, at der kan være hensyn at tage til det land, i hvilket pågældende i givet fald skal modtages, indankes for socialministeren. For at sagens behandling ikke skal sinkes, foreslås det, at anken skal indgives til rigsombudsmanden, der da videresender den med sine bemærkninger.

Til §§ 34-38

Bestemmelserne indeholder forskellige administrative regler. Det kan ikke anses for påkrævet at optage mere detaljerede regler i selve loven, men § 38, stk. 2, indeholder en bemyndigelse for rigsombudsmanden til at give sådanne bestemmelser.

Til § 41

Foruden de nævnte love m.v., der skal ophæves, skal også lagtingslov nr. 21 af 7. februar 1950 om midlertidigt tillæg til hjem, i hvilke personer er anbragt i kontrolleret familiepleje, ophæves. Det forudsættes, at lagtinget ophæver denne bestemmelse.

Afsnit IV

Udkast til lov for Færøerne om børnebidrag

til enlige forsørgere m.v.

Kapitel I. Underholdsbidrags udbetaling af det offentlige.

Betingelser for bidragets udbetaling.

§ 1

Stk. 1. Et underholdsbidrag til et barn, der i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn ifølge overøvrighedens resolution, en af overøvrigheden godkendt overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller en dom påhviler en af forældrene (en stedfader eller stedmoder) eller en bidragspligtig, kan efter de nedenfor angivne regler kræves udbetalt forskudsvis af det offentlige, når bidragets forfaldsdag er forløbet, uden at bidraget er betalt.

Stk. 2. Det kan ved traktat bestemmes, at et udenlandsk bidragsdokument, der i vedkommende land danner grundlag for retslig inddrivelse af bidraget, kan sidestilles med et dansk bidragsdokument ved forskudsvis udbetaling af bidrag.

§ 2

Underholdsbidrag kan af en af forældrene kræves udbetalt af det offentlige under følgende betingelser, som skal være opfyldt på bidragets forfaldsdag:

- 1) At pågældende eller barnet har dansk indfødsret, er ligestillet med en indfødt eller omfattes af en traktat om udbetaling af bidrag af denne art;
- 2) at pågældende har fast bopæl på Færøerne;
- 3) at pågældende og barnet opfylder de i §§ 9 og 10 nævnte økonomiske betingelser;
- 4) at pågældende ikke samlever med den anden af forældrene eller for moderens vedkommende med en mand, der er anset som bidragspligtig til barnet;
- 5) at pågældende har forældremyndigheden over barnet og lever sammen med og forsørger det.

§ 3

Såfremt bidraget ikke søges udbetalt af en af forældrene, kan udbetaling ske til:

- 1) den, hvem forældremyndigheden er overdraget, eller som efter moderens (faderens) død, forsvinden eller bortrejse fra landet har taget barnet til sig og forsørger det;
- 2) den, hos hvem moderen (faderen) har anbragt barnet i fast familiepleje;
- 3) en institution eller offentlig myndighed, der har overtaget forsorgen for barnet og helt eller delvis udreder udgifterne ved barnets forsørgelse;
- 4) adoptivforældre, såfremt de ikke har givet afkald på bidraget. Det moderen påhvilende bidrag kan ikke udbetales til adoptivforældrene.

§ 4

Retten til at få underholdsbidrag udbetalt af det offentlige til andre end forældrene er knyttet til følgende betingelser, som skal være opfyldt på bidragets forfaldsdag:

- 1) at moderen eller barnet har dansk indfødsret, er ligestillet med en indfødt eller omfattes af en traktat om udbetaling af bidrag af denne art, eventuelt at moderen ved sin død, forsvinden eller bortrejse fra landet opfyldte en af de nævnte betingelser;
- 2) at barnet opfylder de i § 10 nævnte økonomiske betingelser.

§ 5

Søges bidrag udbetalt for tiden forud for bidragsdokumentets dato, kan bidrag udbetales for halvårslige perioder i det omfang, betingelserne herfor efter foranstående bestemmelser har været opfyldt på de halvårslige forfaldsdage, der ville være indtrådt, såfremt bidragsdokumentet havde foreligget ved barnets fødsel (bidragsperiodens begyndelse).

§ 6

Stk. 1. Bidrag kan udbetales for tiden, indtil barnet fylder 18 år eller indgår ægteskab.

Stk. 2. Retten til at kræve bidrag udbetalt vedvarer til og med årsdagen for bidragets forfaldsdag.

Stk. 3. Retten til at kræve bidrag udbetalt bortfalder ikke, hvis bidragskyldige er død eller har forladt Færøerne.

Stk. 4. Retten til at kræve bidrag udbetalt bortfalder ikke, hvis den bidragsberettigede indgår nyt ægteskab.

Bidragets størrelse.

§ 7

Stk. 1. Bidrag i medfør af § 1 kan ikke kræves udbetalt med et større beløb, end resolutionen, overenskomsten eller dommen angiver, og ej heller med et større beløb end normalbidraget. Dette fastsættes, for så vidt angår faderens (en bidragspligtigs) bidragspligt, til 3/5 af samtlige de udgifter — jfr. dog lov for Færøerne om offentlig forsorg § 2, stk. 3, sidste punktum — som et barns underhold efter reglen i samme lovs § 4 medfører, og for så vidt angår moderens bidragspligt til 2/5 af de nævnte udgifter.

Stk. 2. Er bidrag pålagt en ægtefælle til den anden ægtefælles særbørn, kan forskudsvis udbetaling af dette bidrag ikke foretages, hvis den af barnets egne forældre, som ikke er indtrådt i ægteskabet, er tilpligtig at svare underholdsbidrag til barnet, og hustruen (manden) i henhold til tidligere paragraffer har ret til at kræve dette bidrag forskudsvis udbetalt af det offentlige.

§ 8

Stk. 1. De i § 7 omhandlede normalbidrag udgør årligt

	for faderen:	for moderen:
i barnets første to leveår	kr.	kr.
herefter	kr.	kr.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter efter indstilling fra Færøernes landsstyre for 2 år ad gangen, første gang for perioden fra 1. april 1962, størrelsen af det i stk. 1 omhandlede normalbidrag, der i barnets første to leveår skal være 20% højere end for tiden derefter.

Stk. 3. En ændring af normalbidragene fra en 1. april får virkning for de halvårsbidrag, der forfalder efter denne dato.

§ 9

Stk. 1. Retten til at få normalbidraget udbetalt forskudsvis med det fulde grundbeløb er betinget af, at den bidragsberettigedes årlige indtægt ikke overstiger _____kr. Såfremt leveomkostningerne på Færøerne stiger eller falder, fastsætter socialministeren efter indstilling fra landsstyret eller efter forud indhentet erklæring fra dette en tilsvarende forhøjelse eller nedsættelse af den nævnte indtægtsgrænse.

Stk. 2. Såfremt den bidragsberettigedes indtægt er større end ovenfor angivet, bliver 60% af det overskydende indtægtsbeløb at fradrage i bidraget. Bliver bidraget som følge af fradraget mindre end 1/12 af grundbeløbet, bortfalder det.

Stk. 3. Den indtægt, som kommer i betragtning i henhold til foranstående, beregnes efter følgende regler:

- Til grund for beregningen lægges i almindelighed den indtægt, som pågældende har oppebåret i det foregående kalenderår.

- b) Hvis pågældendes indtægtsforhold er undergået en meget væsentlig forandring i forhold til det foregående kalenderår, kan den årsindtægt lægges til grund, som pågældende skønnes at kunne opnå efter den indtrufne forandring i forholdene, således at indtægten iøvrigt beregnes efter nedenstående regler.
- c) I betragtning kommer enhver indtægt, som den bidragsberettigede og de børn, hvortil bidrag søges, jfr. stk.4, samt den bidragsberettigedes eventuelle ægtefælle har haft i den pågældende periode, hvad enten indtægten hidrører fra personligt arbejde, vedvarende privat eller offentlig understøttelse (bidrag i henhold til denne lov dog undtaget), pension eller besiddelse af formue eller ejendom.
- d) Hvis den bidragsberettigede er gift, og ægtefællen ikke har forsørgelsespligt over for barnet, kommer kun halvdelen af ægteparrets samlede indtægt i betragtning.
- e) Ved opgørelse af indtægten fradrages skatter samt udgifter til kontingent i anledning af medlemskab i ulykkes-, syge-, invaliditets- og begravelsesforsikringen.
- f) De med opretholdelsen af pågældendes erhvervsindtægt forbundne, nødvendige udgifter vil ligeledes kunne fradrages, herunder et rimeligt beløb til dækning af udgifter ved pasning af børn.
- g) Endvidere fradrages et beløb af 200 kr. for hvert barn, for hvilket vedkommende har forsørgelsespligt, på nær eet.
- h) Det indtægtsbeløb, som i henhold til denne paragraf skal lægges til grund ved beregningen af bidragets størrelse, afrundes til delighed med 10, således at et beløb på 5 kr. og opefter forhøjes til 10 kr., medens beløb under 5 kr. fradrages.

Stk.4. For så vidt der i medfør af § 10 på grund af barnets økonomiske forhold ikke ydes bidrag til det, eller der kun ydes nedsat bidrag, medregnes pågældende barns indtægt — når bidrag søges til andre børn — ikke ved udfindelsen af den bidragsberettigedes indtægt, hvorimod der også for sådanne børn kan foretages det i stk. 3 omhandlede fradrag på 200 kr.

Stk. 5. Såfremt bidrag søges af plejeforældre, udregnes dette under hensyntagen til moderens (faderens) indtægt, for så vidt hun (han) har kendt opholdssted i riget og har forældremyndigheden over barnet. Reglen i stk. 3.d) finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Efter samråd med landsstyret kan rigsombudsmanden fastlægge vejledende retningslinier for indtægtsberegningen, herunder navnlig om ansættelsen af værdien af naturalindtægter såsom af frit ophold, aftægt og bolig i eget hus.

§ 10

Stk. 1. Overstiger barnets egen indtægt summen af de efter barnets alder gældende normalbidrag for faderen og moderen, jfr. § 8, bliver 60% af barnets overskydende indtægt at fradrage i bidraget. Bliver bidraget som følge af fradraget mindre end 1/12 af grundbeløbet, bortfalder det. Ved opgørelsen af barnets indtægt finder reglerne i § 9, stk. 3, tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Såfremt der foreligger særlige omstændigheder, der medfører forøgede udgifter ved barnets forsørgelse, f.eks. sygdom eller en påbegyndt uddannelse, vil den nævnte indtægtsgrænse med rigsombudsmandens godkendelse kunne forhøjes.

Stk. 3. Såfremt både bestemmelsen i § 9 og bestemmelsen i nærværende paragraf vil medføre nedsættelse af bidraget, kan der af det offentlige kun udbetales det laveste af de bidrag, der vil kunne ydes efter nogen af disse bestemmelser.

S 11

De en af forældrene eller en bidragspligtig påhvilende særlige bidrag til barnets dåb, skoleundervisning, konfirmation, faglige uddannelse, sygdom og begravelse kan under de i SS 2-4 nævnte betingelser udbetales af det offentlige i de tilfælde og inden for den grænse, som rigsombudsmanden fastsætter.

S 12

Stk. 1. Det bidrag, som i henhold til overøvrighedens resolution, en af overøvrigheden godkendt overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom påhviler faderen eller en bidragspligtig til dækning af udgifterne ved moderens barselfærd og ved hendes underhold 2 måneder før og 1 måned efter fødselen, kan af moderen kræves udbetalt af det offentlige under de i S 2 nævnte betingelser, når bidragets forfaldsdag er forløbet, uden at bidraget er betalt.

Stk. 2. Bidraget kan højst udbetales med normalbidragene, der udgør kr. til barselfærden og kr. pr. måned til moderens underhold før og efter fødselen. Socialministeren fastsætter efter indstilling fra landsstyret eller efter forud indhentet erklæring fra dette for 2 år ad gangen, første gang for perioden fra 1. april 1962, den fremtidige størrelse af **normal**-bidragene.

Stk. 3. For den del af de i stk. 1 nævnte udgifter, som måtte være udredet af en offentlig myndighed, indtræder det offentlige i moderens ret over for faderen eller den bidragspligtige.

Bidragets udbetaling.

S 13

Begæring om forskudsvis udbetaling af bidrag indgives til politimesteren, der afgør, om betingelserne for udbetaling af bidraget er opfyldt. Begæring indleveres gennem kommunalbestyrelsen i opholdskommunen. Ved opholdskommunen forstås i denne forbindelse:

- 1) når bidrag søges udbetalt af moderen, faderen eller en af de i S 3, nr. 1 og 4, nævnte personer, den kommune, hvor den, der kan kræve bidraget udbetalt, har fast bopæl.
- 2) når bidrag søges udbetalt af plejeforældre, jfr. S 3, nr. 2, den kommune, hvor barnets moder (fader) har fast bopæl, dog hvis moderen (faderen) er død eller forsvundet eller ikke har fast bopæl i nogen kommune, den kommune, hvor plejeforældrene har fast bopæl.

- 3) når bidrag kræves udbetalt af en institution eller offentlig myndighed, jfr. § 3, nr. 3, den kommune, hvor vedkommende institution eller myndighed har sit sæde.

§ 14

Forinden et bidrag udbetales, må det ved en af en troværdig person underskrevet leveattest dokumenteres, at barnet er i live på bidragets forfaldsdag, ligesom bidragsdokumentet må forelægges for den udbetalende myndighed.

§ 15

Politimesteren foranlediger bidraget udbetalt til den bidragsberettigede eller til den, der har fuldmagt til at modtage bidraget. Udbetalingen skal ske uden udgift for modtageren. Bidragsdokumentet må ikke gives til sikkerhed for gæld.

§ 16

Stk. 1. Bidrag til underhold og de i § 11 omhandlede bidrag til skoleundervisning og faglig uddannelse udbetales for 1/2 år ad gangen. Når bidraget kræves udbetalt af andre end en institution eller offentlig myndighed, kan det bestemmes, at bidraget af hensyn til barnets forsvarlige forsørgelse udbetales i kvartårslige eller månedlige rater.

Stk. 2. Kommer bidrag til udbetaling for et tidsrum, inden for hvilket det offentlige har forsørget barnet, tilbageholdes en til dette tidsrum svarende del af bidraget og sendes til den offentlige myndighed, der har ydet hjælpen.

Stk. 3. Hvis barnet forsørges af det offentlige på det tidspunkt, da bidraget kræves udbetalt, kan der til den private foreløbig kun udbetales for tiden indtil den dato, den offentlige forsørgelse tog sin begyndelse. For så vidt moderen (faderen) på det tidspunkt, da bidraget kræves udbetalt, samlever med barnets fader (moder) eller med en mand, der er anset som bidragspligtig til barnet, kan der kun udbetales bidrag for tiden indtil den dato, samlivet er begyndt.

Afkrævning og inddrivelse af et udbetalt bidrag.

§ 17

Stk. 1. Når et bidrag er udbetalt, afkræver politimesteren snarest muligt den bidrags skyldige dette.

Stk. 2. Betales bidraget ikke af den bidragsskyldige ved afkrævningen eller efter en af politimesteren indrømmet henstand, foretages der udpantning for bidraget, medmindre det skønnes, at der ikke herved vil kunne fås dækning for beløbet eller nogen del heraf.

Stk. 3. Hvis det pålagte bidrag overstiger normalbidraget, søges så vidt muligt hele det beløb, resolutionen lyder på, inddrevet hos den bidragsskyldige. Det beløb, der er inddrevet udover normalbidraget, sendes til rette vedkommende .

Stk. 4. Betaler den bidragsskyldige ikke hele det forskudsvis udbetalte beløb, bestemmer politimesteren, om pågældende bør afsone den del af bidraget, som ikke er betalt. Bestemmelse om afsoning skal godkendes af rigsombudsmanden. Rigsombudsmanden kan stille afsoningen i bero, når han skønner, at pågældende uden egen skyld for tiden er ude af stand til at betale. Hvis politimesteren indstiller, at afsoning skal ske, kan han sikre sig den bidragsskyldiges tilstedeværelse, indtil afgørelse er truffet.

§ 18

Politimesteren er iøvrigt berettiget til at benytte de den bidragsberettigede ved lovgivningen hjemlede midler til sikring og inddrivelse af underholdsbidrag.

§ 19

Stk. 1. Kendes den bidrags skyldige s opholdssted ikke, drager politimesteren omsorg for, at pågældende eftersøges og efterlyses.

Stk. 2. Hvis den bidrags skyldige opholder sig eller formodes at opholde sig i den øvrige del af riget, finder reglerne i loven om offentlig forsorg om afkrævning og inddrivelse af et udbetalt bidrag og om retsvirkningerne af bidragsudbetaling m.v. anvendelse.

§ 20

Betaler en bidragsskyldig et beløb til politimesteren til dækning af skyldige bidrag, kan han forlange, at beløbet først anvendes til dækning af den del af de skyldige bidrag, for hvilken der er dekretet eller kan dekretes afsoning.

Retsvirkning af et bidrags udbetaling m.v.

§ 21

Stk. 1. Den del af et bidrag, der ikke kan betragtes som betalt i det øjeblik, da udpantning (skøn) foretages, betragtes som en den bidragsskyldige ydet hjælp i henhold til lov for Færøerne om offentlig forsorg § 9. Når efterlysning har været foretaget, betragtes restgælden først som sådan hjælp månedsdagen efter den forgæves efterlysning. Politimesteren foranlediger, at det udbetalte bidrag af vedkommende myndighed konteres som hjælp i henhold til nævnte lov.

Stk. 2. Et udbetalt bidrag til et barn født uden for ægteskab kan tidligst betragtes som ydet hjælp i henhold til loven for Færøerne om offentlig forsorg på 2 månedersdagen efter barnets fødsel. Har pågældende forinden dette tidspunkt begæret spørgsmålet om sin bidragspligt genoptaget for retten, kan et udbetalt bidrag ikke betragtes som hjælp ydet i henhold til den nævnte lov, før sagen om bidragspligten er endelig afgjort.

§ 22

Stk. 1. Såfremt den, der er tilpligtet at svare bidrag til et barn, senere bliver frifundet, kan det bestemmes, at de forskudsvis udbetalte bidrag betragtes som en moderen ydet hjælp i henhold til lov for Færøerne om offentlig forsorg § 9.

Stk. 2. Det samme gælder, når moderen iøvrigt uberettiget har fået udbetalt bidrag, som hun ikke er i stand til at tilbagebetale.

Kapitel II

Bidrag til børn af enker og enkemænd samt til forældreløse børn m.v.

§ 23

En enke eller enkemand har ret til af det offentlige at få udbetalt et bidrag til dækning af udgifterne ved underhold af sit ægtebarn eller under ægteskab adopterede barn.

§ 24

Stk. 1. Til børn af fraseparerede eller fraskilte forældre kan der, når en af forældrene er afgang ved døden, og der ikke i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn kan fastsættes underholdsbidrag til børnene, på begæring af den efterlevende eller den, der i medfør af § 3 ville være berettiget til at kræve det denne tilkommende bidrag udbetalt til sig, ydes bidrag af det offtatlige til dækning af udgifterne ved barnets underhold.

Stk. 2. Til børn uden for ægteskab kan der, når moderen i medfør af § 5, stk. 5, i lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab er fritaget for den i nævnte bestemmelse omhandlede oplysningspligt, eller når faderskabet til barnet ikke anerkendes eller fastslås, og ingen bliver anset som bidragspligtig til barnet, på begæring af moderen eller den, der i medfør af § 3 ville være berettiget til at kræve det hende tilkommende bidrag udbetalt til sig, ydes et bidrag til barnets forsørgelse.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 omhandlede bidrag kan kun ydes, såfremt rigsombudsmanden i det enkelte tilfælde skønner, at omstændighederne taler derfor.

§ 25

Stk. 1. Den, der har taget et forældreløst barn til sig, herunder et uden for ægteskab født barn, hvis moder og fader (den eller de bidragspligtige) er afgang ved døden, har ret til et bidrag til dækning af udgifterne ved barnets forsørgelse.

Stk. 2. Et tilsvarende bidrag tilkommer den, der har taget et adoptivbarn til sig, når adoptanten (adoptanterne) er afgang ved døden, dog at bidraget ikke vil kunne udbetales til barnets virkelige forældre.

§ 26

Stk. 1. Retten til at få udbetalt de i dette kapitel nævnte bidrag vedvarer til udgangen af det kvartal, i hvilket barnet fylder 18 år eller indgår ægteskab.

Stk. 2. En enkes eller en enkemands ret til at få de i § 23 nævnte bidrag udbetalt er betinget af, at ægtefællernes samliv ikke retligt set var ophævet, jfr. dog § 24.

Stk. 3. For adgangen til at få de i dette kapitel nævnte bidrag udbetalt gælder iøvrigt bestemmelserne i §§ 2-4 — bortset fra bestemmelsen i § 3, nr.4 — og 6, stk.2 og 4, med de fornødne lempelser.

§ 27

Stk. 1. Det årlige bidrag i medfør af § 23 og § 24, stk. 1, udgør samme beløb som det en fader eller moder påhvilende normalbidrag, henholdsvis eftersom barnets moder eller fader er den længstlevende af forældrene, medens det årlige bidrag i medfør af § 24, stk. 2, udgør samme beløb som det en fader i henhold til § 8 påhvilende normalbidrag.

Stk. 2. De årlige bidrag i medfør af § 25 udgør et beløb svarende til summen af de en fader og en moder påhvilende normalbidrag. Såfremt der i medfør af kapitel I kan ske forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag til vedkommende barn, kan bidraget i medfør af § 25 ikke overstige forskellen mellem underholdsbidraget og et beløb svarende til summen af de en fader og en moder påhvilende normalbidrag.

§ 28

Efter undersøgelse i hvert enkelt tilfælde kan rigsombudsmanden efter samråd med landsstyret yde hjælp til omkostningerne ved barnets dåb, skoleundervisning, konfirmation, faglige uddannelse, sygdom og begravelse.

§ 29

Stk. 1. Til enker, der har født inden for den sidste måned før ægtefællens død, samt til enker, der er gravide ved ægtefællens død, ydes der under de i § 2 nævnte betingelser en understøttelse fra det offentlige svarende til de gældende normalbidrag til barselfærd og underhold før og efter fødselen, jfr. § 12.

Stk. 2. Den omhandlede understøttelse ydes ligeledes til mødre, der får tilkendt bidrag til barnet i henhold til § 24.

§ 30

Med hensyn til den bidragsberettigedes adgang til at få bidrag i henhold til dette kapitel gælder de økonomiske betingelser i §§ 9 og 10, for adgang til bidrag i henhold til § 25 dog kun § 10.

§ 31

Begæring om bidrag i henhold til nærværende kapitel indgives til rigsombudsmanden gennem kommunalbestyrelsen i den bidragsberettigedes opholdskommune, jfr. § 13, 3.pkt.

§ 32

Stk. 1. Bidraget udbetales af Færøernes oppebørselskontor kvartalsvis forud, medmindre det af hensyn til barnets forsvarlige forsørgelse skønnes rimeligt at udbetale bidraget i månedlige rater. Første gang udbetales bidraget fra det kvartal (den måned), i hvilket begæringen indgives. Er begæringen indgivet i den sidste måned i et kvartal, kan kvartalsvis udbetaling dog først ske fra den 1. i den følgende måned. Det i § 24, stk. 2, omhandlede bidrag kan, når forholdene taler derfor, ydes fra barnets fødsel at regne, men dog aldrig fra et tidspunkt, der ligger før begæring om rejsning af faderskabssag og bidragspålægge Ise .

Stk. 2. For så vidt afgørelsen af, hvorvidt der skal udbetales bidrag for et barn, har trukket ud, således at der, når afgørelsen er truffet, forfalder bidrag for mere end eet kvartal, tilbageholdes, såfremt det offentlige inden for pågældende tidrum har ydet hjælp til barnets forørgelse, et beløb svarende til den ydede hjælp.

Stk. 3. Forinden bidraget udbetales, må der præsteres attest om, at barnet var i live på bidragets forfaldsdag.

§ 33

Den hjælp, der inden afgørelse træffes om, hvorvidt der kan ydes bidrag i henhold til dette kapitel, er ydet til barnets underhold m.v., betragtes, hvis betingelserne ikke er opfyldt, som hjælp ydet uden tilbagebetalingspligt, medmindre det skønnes, at beløbet bør tilbagebetales. Det betragtes da som ydet i henhold til § 9 i lov om Færøerne om offentlig forsorg.

Kapitel IIIAdministrative bestemmelser, refusion m.v.

§ 34

Stk. 1. Politimesterens afgørelser i henhold til kapitel I kan indankes for rigsombudsmanden.

Stk. 2. Afgørelse om ydelse af bidrag i henhold til kapitel II træffes af rigsombudsmanden .

§ 35

Rigsombudsmanden kan fastsætte administrative regler vedrørende gennemførelse af denne lov.

§ 36

Af udgifterne til børnebidrag på Færøerne i henhold til denne lov bærer statskassen halvdelen, medens den anden halvdel afholdes fra færøsk side efter hjemmestyrets bestemmelse.

§ 37

Regler om refusion og regnskabsaflæggelse fastsættes af socialministeren efter samråd med landsstyret.

§ 38

Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1960. Samtidig ophæves kongelig anordning for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere nr. 101 af 18. marts 1949 som ændret ved anordning nr. 341 af 17. juli 1950 og anordning nr. 157 af 1. juni 1956.

Bemærkninger

til udkast til lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.v.

I medfør af bemyndigelsen i lov af 20. maj 1933 om offentlig forsorg § 335 er lovens afsnit III om børnebidrag til enlige forsørgere m.v. sat i kraft på Færøerne ved kgl. anordning nr. 101 af 18. marts 1949, senere ændret ved anordninger af 17. juli 1950 og 1. juni 1956.

På enkelte punkter er bidragsanordningen ikke bragt i overensstemmelse med visse ændringer i forsorgslovens afsnit III. Anordningen indeholder således ingen regler om forholdet mellem et barns egne indtægter og adgangen til forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag til barnet. Endvidere er der ikke i anordningen regler om ydelse af barselfærdsbidrag til enker og andre enlige mødre, som ikke i henhold til overøvrighedsresolution er berettiget hertil. Endelig kan efter forsorgsloven understøttelse til børn født uden for ægteskab, for hvilke faderskabet ikke er fastslået, i visse tilfælde ydes fra barnets fødsel at regne, medens den færøske anordning ikke indeholder en tilsvarende regel.

I det foreliggende lovudkast er der på de nævnte punkter gennem reglerne i §§ 10, 29 og 32, stk. 1, sidste punktum, tilvejebragt overensstemmelse med lovgivningen for den øvrige del af riget. Man har fundet det hensigtsmæssigt samtidig at samle reglerne om forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag til børn født i og uden for ægteskab i et fælles kapitel, ligesom der af hen-

syn til overskueligheden er foretaget nogle mindre ændringer af redaktionel karakter.

Man har ikke fundet anledning til at foreslå en forhøjelse af det for Færøerne gældende normalbidrag, der er lavere end normalbidraget i landkommuner i den øvrige del af riget. Det bemærkes herved, at normalbidraget ikke alene er afgørende for de ydelser, der udredes af det offentlige, men tillige danner grundlag for fastsættelse af underholdsbidrag til børn født i og uden for ægteskab i henhold til den privatretlige lovgivning. Da normalbidraget således ikke kan reguleres i takt med normalbidraget for landkommuner i den øvrige del af riget, og det særlige færøske pristal ikke skønnes egnet som reguleringsgrundlag, har man bibeholdt anordningens bestemmelser om regulering hvert 2. år efter indstilling fra landsstyret.

I udkastet har man ikke angivet bestemte beløb for normalbidrag og indtægtsgrænser, idet de gældende beløb, der er fastsat ved socialministeriets bekendtgørelse af 21. august 1958, kun har gyldighed for perioden 1. april 1958 til 31. marts 1960, og der på nuværende tidspunkt endnu ikke er fremkommet indstilling om de beløb, der skal være gældende efter denne dato.

Afsnit V

Udkast til lov for Færøerne om børneforsorg.

Kapitel I. Børneværnets administration m.v.

§ 1

Stk. 1. I hver kommune nedsættes et børneværnsudvalg. Udvalget har til opgave at udøve det offentlige børneværn, der omfatter:

- 1) Tilsyn med børn,
- 2) Forebyggende foranstaltninger,
- 3) Opdragelse og forsørgelse af børn uden for deres hjem.

Det påhviler herudover udvalget at være opmærksom på de forhold, hvorunder børn i kommunen lever.

Stk. 2. Børneværnsudvalget skal efter kommunalbestyrelsens bestemmelse bestå af mindst 5 medlemmer og højst 7 medlemmer. Medlemmerne, og om muligt suppleanter for disse, vælges af kommunalbestyrelsen blandt kommunens beboere for den kommunale valgperiode blandt personer, der opfylder betingelserne for valg til kommunalbestyrelsen. Udvalget vælger selv sin formand og næstformand.

§ 2

Stk. 1. Der beskikkes af rigsombudsmanden en person med juridisk uddannelse, som skal tiltræde udvalgene, når der skal træffes beslutning om anbringelse af et barn uden for dets hjem i henhold til bestemmelserne i § 25, samt når der er spørgsmål om at bestemme, at et barn ikke uden samtykke fra udvalget må fjernes fra et plejehjem, jfr. § 17, stk. 2, når barnets forældre eller en af dem ønsker barnet flyttet fra plejehjemmet til sit hjem. Eidvidere skal den beskikkede jurist efter begæring af et børneværnsudvalg tiltræde dette, når der er tale om at afslå et andragende om ophør af forsorgen for et i henhold til § 25 anbragt barn eller om forsøgsvis tilbagegivelse til hjemmet af et sådant barn.

Stk. 2. Den beskikkede jurist yder udvalget vejledning med hensyn til lovens anvendelse, herunder også med hensyn til vurdering af de i sagen foreliggende beviser. Han påser, at der er foretaget de fornødne undersøgelser i sagen, og at kommunelægens bistand i fornødent omfang søges, herunder at denne, når det er påkrævet, indkaldes til deltagelse i udvalgets møder. Den

beskikkede jurist leder udvalgets forhandlinger indtil sagens afslutning. Han deltager i møderne uden stemmeret.

Stk. 3. Formanden for børneværnsudvalget drager omsorg for, at de i sådanne sager foreliggende akter er den beskikkede jurist og eventuelt lægen i hænde til gennemsyn senest 8 dage før det møde, ved hvilket sagen skal behandles.

§ 3

Stk. 1. De i denne lov omhandlede foranstaltninger kan børneværnsudvalget iværksætte over for børn, der har ophold på Færøerne. Har barnet ikke indfødsret eller er ligestillet med en indført, og antages de trufne foranstaltninger at medføre udgifter for det offentlige, forelægger udvalget rigsombudsmanden spørgsmålet om, hvorvidt barnet kan forblive på Færøerne.

Stk. 2. Udøvelse af tilsyn med børn og iværksættelse af forebyggende foranstaltninger sker ved børneværnsudvalget for den kommune, hvor vedkommende barn opholder sig.

Stk. 3. Beslutning om anbringelse af et barn uden for hjemmet i henhold til §§ 24, stk. 1, og 25 træffes af børneværnsudvalget for den kommune, hvor indehaverne af forældremyndigheden over barnet opholder sig. Bor disse i forskellige kommuner, træffes beslutningen af udvalget for den kommune, hvor den, der faktisk udøver forældremyndigheden, opholder sig. Har de ikke kendt opholdssted på Færøerne, træffes beslutning af udvalget for den kommune, hvor barnet opholder sig. Opholder barnet sig ikke hos forældremyndighedens indehaver, kan udvalget for den kommune, hvor barnet opholder sig, tage beslutning om foreløbige foranstaltninger. Udvalget gør samtidig børneværnsudvalget i forældrenes opholdskommune bekendt med den trufne beslutning og grundlaget for denne. Den omstændighed, at barnet eller forældremyndighedens indehavere flytter til en anden kommune, afskærer ikke udvalget fra at gennemføre en allerede rejst sag. Tager forældremyndighedens indehavere varigt ophold i en anden kommune, kan det børneværnsudvalg, der har truffet beslutning i sagen, oversende denne til udvalget for den kommune, hvor de pågældende nu bor, hvorefter dette udvalg overtager det førstnævnte udvalgs funktioner.

Stk. 4. Beslutning om inddragelse af et barn under forsorg i henhold til § 24, stk. 2, træffes af udvalget i den kommune, hvor barnet opholder sig.

§ 4.

Stk. 1. For at børneværnsudvalget kan træffe beslutning om iværksættelse af de i denne lov omhandlede foranstaltninger, skal mindst halvdelen af udvalgets medlemmer, herunder formanden eller næstformanden, være til stede. Ved beslutningen om, at et barn ikke må fjernes fra et plejehjem, uanset at barnets forældre eller en af dem ønsker barnet flyttet til sit hjem, samt om anbringelse af et barn uden for hjemmet i medfør af § 25, kræves dog, at mindst to trediedele af udvalgets medlemmer er til stede og stemmer derfor, samt at den beskikkede jurist har deltaget i sagens behandling.

Stk. 2. Er der ved udvalgets afgørelse ikke det efter stk. 1 krævede flertal for fjernelse fra hjemmet, skal sagen inden 3 uger forelægges Færø-

ernes nævn for børneforsorg, hvis mindst 2 af de medlemmer, der har stemt for fjernelse på mødet, forlanger det.

§ 5

Stk. 1. Er børneværnsudvalget ikke samlet, kan udvalgets formand eller i hans forfald næstformanden iværksætte sådanne foreløbige foranstaltninger, som ikke kan udsættes uden fare for barnets vel. Beslutninger om sådanne foreløbige foranstaltninger forelægges snarest muligt udvalget til godkendelse.

Stk. 2. Såfremt udvalget efter de foreliggende oplysninger skønner, at yderligere oplysninger må tilvejebringes, inden afgørelse kan træffes om en endelig anbringelse uden for hjemmet af barnet i henhold til § 25, kan det samlede udvalg på samme måde iværksætte foreløbige foranstaltninger, der ikke kan udsættes uden fare for barnets vel.

Stk. 3. I henhold til beslutninger om iværksættelse af foreløbige foranstaltninger kan et barn længst anbringes uden for hjemmet i ialt 2 måneder.

§ 6

Stk. 1. Ved behandling af en sag angående et barn over den kriminelle lavalder, der har begået strafbare handlinger, påhviler det udvalget at undersøge, om der er indledet strafferetlig undersøgelse mod pågældende. Er dette tilfældet, kan udvalget ikke iværksætte i dette afsnit omhandlede foranstaltninger, bortset fra de i § 22 nævnte, på grundlag af de begåede strafbare handlinger, medmindre enten anklagemyndigheden har frafaldet tiltale, eller fuldbyrdelse af ikendt straf ved dommen er udsat, eller straf helt eller delvis er eftergivet.

Stk. 2. Er de strafbare handlinger, barnet har begået, af en sådan karakter, at udvalget skønner, at der ikke vil blive rejst tiltale mod pågældende, kan udvalget dog straks iværksætte foranstaltninger, der skønnes fornødne, ligesom udvalget, selvom det ikke kan anses for udelukket, at tiltale kan blive rejst, kan iværksætte sådanne foranstaltninger, som af hensyn til barnets velfærd ikke skønnes at kunne udsættes.

Stk. 3. Frafaldes tiltale mod et barn på vilkår, at dette undergives forsorg efter dette afsnit, eller udsættes på samme vilkår fuldbyrdelsen af en ikendt straf, eller eftergives straffen, overgår sagen straks til børneværnsudvalget.

§ 7

Stk. 1. Om anke af børneværnsudvalgenes beslutninger gælder følgende regler:

- I. For Færøernes nævn for børneforsorg, der består af sorenskriveren som formand, landslægen og et af landsstyret beskikket medlem med pædagogisk indsigt, kan indankes udvalgets beslutninger
 - a) om anbringelse af et barn uden for dets hjem i henhold til § 25,
 - b) om afslag på andragender om ophør af forsorgen efter § 25 eller om afslag på andragender om forsøgsvis tilbagegivelse til hjemmet af et barn anbragt i henhold til denne bestemmelse,
 - c) om anbringelse af et barn på psykiatrisk sygeafdeling eller sindssy-

gehospital i henhold til § 27, stk. 3, og om afslag på begæringer om ophør af sådanne foranstaltninger,

- d) om, at et barn i henhold til § 17, stk. 2, ikke uden udvalgets samtykke må fjernes fra et plejehjem, når barnets forældre eller en af dem ønsker barnet flyttet til sit hjem.

Nævnets afgørelser kan indankes for landsretten, som behandler sagerne efter de regler, der gælder for landsrettens behandling af børneforsørgsager fra den øvrige del af riget.

II. Alle øvrige afgørelser truffet af udvalget kan indankes for rigsombudsmanden, hvis afgørelse er endelig.

Stk. 2. Berettiget til at indanke udvalgets beslutninger er den, som har forældremyndigheden over vedkommende barn eller faktisk udøver forældremyndigheden over barnet, den pågældende selv, hvis han er fyldt 18 år, samt, for så vidt angår beslutninger i henhold til § 17, stk. 2, den, over for hvem der er nedlagt forbud mod flytning af et barn fra et plejehjem.

Stk. 3. For anke til nævnet eller rigsombudsmanden gælder en frist af 4 uger fra den om børneværnsudvalgets afgørelse givne underretning. For anke til landsretten gælder en frist af 8 uger. Sådant anke sker ved henvendelse til nævnet. Anke hindrer ikke iværksættelse af de af udvalget besluttede foranstaltninger, medmindre vedkommende ankeinstans bestemmer andet.

§ 8

Stk. 1. Om børneværnsudvalgets forhandlinger føres en protokol, der skal indeholde oplysning om navn og alder på det barn, hvis sag har været behandlet, om de i mødet fremlagte dokumenter og afgivne forklaringer samt angivelse af de trufne beslutninger med oplysning om, efter hvilken lovbestemmelse beslutningen er taget. Protokollen skal tillige oplyse, hvilke medlemmer der har været til stede i mødet. Har den i henhold til § 2 beskikkede jurist deltaget i sagens behandling, skal dette fremgå af protokollen. Afviger hans synspunkter fra udvalgets, skal dette ligeledes tilføres protokollen. Ved mødets slutning underskrives protokollen af de medlemmer, der har deltaget i mødet samt af den beskikkede jurist.

Stk. 2. Udvalgets forhandlinger foregår for lukkede døre. Udvalgets medlemmer og medhjælpere har tavshedspligt.

§ 9

Stk. 1. Børneværnsudvalget lader eet eller flere af sine medlemmer eller andre dertil af udvalget bemyndigede personer aflægge besøg i hjemmet og herunder optage forklaring af barnets forældre eller opdragere, af andre personer, der er taget med forholdene, samt af barnet selv. Der udarbejdes ved rigsombudsmandens foranstaltning et skema til brug ved sagernes oplysning.

Stk. 2. Der skal indhentes erklæring fra barnets skole samt såvidt muligt fra en skolepsykolog, konsulent for særundervisning el. lign. Endvidere kan udvalget indhente erklæring fra den præst, hos hvem barnet har gået til konfirmationsforberedelse, barnets arbejdsgiver og eventuelt fra barnets læge. Enhver, der har afgivet erklæring eller foretaget undersøgelse i henhold til

stk. 1, skal på udvalgets forlangende personligt komme til stede og afgive mundtlig forklaring. Beslutningen om et barns endelige anbringelse uden for hjemmet i henhold til §§ 24, stk. 1, eller 25 må ikke tages, før barnet er undersøgt af en læge, og denne har afgivet erklæring.

Stk. 3. Udvalget bør om fornødent søge bistand til psykiatrisk, psykologisk eller pædagogisk undersøgelse af barnet. Er der grund til at antage, at barnet lider af udprægede sjælelige mangler, eller er der tale om, at barnet har udvist alvorlige tilpasningsvanskeligheder, skal sagkyndig bistand søges. Kommunelægen er forpligtet til på udvalgets anmodning at yde fornøden bistand ved en lægelig bedømmelse af sagen, herunder at deltage i udvalgets møder.

§ 10

Børneværnsudvalget er berettiget til at indhente skriftlig eller mundtlig erklæring fra enhver person og fra enhver offentlig myndighed, som kan antages at have kendskab til forholdene. Udvalget kan begære personer, der er bosat uden for kommunen, afhørt af vedkommende kommunes børneværnsudvalg. Udvalget kan endvidere forlange, at en person for retten under vidneansvar afgiver forklaring om sit kendskab til sagen. Politiets bistand kan fordrres, såfremt de fornødne oplysninger efter udvalgets skøn ikke kan tilvejebringes på anden måde.

§ 11

Barnets forældre eller de, der træder i disses sted, skal, hvis de har kendt opholdssted på Færøerne eller i den øvrige del af riget, med passende varsel ved anbefalet brev opfordres til at udtale sig for udvalget, inden dette træffer beslutning i sagen. Ved tilsigelsen underrettes de om, at de kan søge bistand hos trediemand, der er berettiget til at give møde i udvalget, samt om reglerne i § 8, stk. 2.

§ 12

Stk. 1 Børneværnsudvalgets beslutninger skal enten ved anbefalet brev meddeles barnets forældre eller dem, der træder i disses sted, eller forkynnes efter de for forkyndelse af straffedomme gældende regler, medmindre pågældende med deres underskrift til protokollen har frafaldet forkyndelse. Det tilkendegives de pågældende, i hvilket omfang der er adgang til at indanke udvalgets beslutninger med angivelse af fristen herfor.

Stk. 2. Udvalget kan ved fuldbyrdelsen af de trufne beslutninger forlange bistand af andre kommuner eller af politiet.

§ 13

Rigsombudsmanden fastsætter i fornødent omfang regler for børneværnsudvalgenes virksomhed, herunder om befordringsgodtgørelse til udvalgets medlemmer og andre, der har deltaget i sagernes behandling.

Kapitel II. Tilsyn med børn m.m.

Det almindelige plejetilsyn.

§ 14

Stk. 1. Det påhviler børneværnsudvalget at udøve tilsyn med:

- 1) børn under 14 år, som for betaling er anbragt i familiepleje eller dagpleje,
- 2) børn født uden for ægteskab indtil deres 7. år,
- 3) børn, til hvis forsørgelse der af det offentlige udbetales bidrag i henhold til bestemmelserne i lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.

Stk. 2. Udvalget kan endvidere, når hensynet til et barns velfærd kræver det, beslutte at udøve tilsyn med:

- 1) børn under 14 år, der er anbragt i familiepleje uden betaling,
- 2) adoptivbørn under 14 år, såfremt adoptivforældrene har modtaget eller modtager vederlag for adoptionen, herunder underholdsbidrag,
- 3) børn født uden for ægteskab indtil deres 14. år,
- 4) børn under 18 år, der lever sammen med forældre, som oppebærer offentlig hjælp med tilbagebetalingspligt. Tilsynet kan i disse tilfælde udstrækkes i indtil 3 måneder efter den sidst ydede hjælps ophør.

Stk. 3. Udvalget kan, når forholdene i det enkelte tilfælde taler derfor, meddele fritagelse for tilsyn med

- 1) børn født uden for ægteskab, når de lever under gode forhold,
- 2) børn, til hvilke der af det offentlige udbetales bidrag i henhold til bestemmelserne i lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.v.
- 3) børn i familiepleje eller dagpleje, når plejeforholdet ikke skønnes begrundet i hensynet til fortjeneste eller erhverv, og plejen i det hele findes god,
- 4) børn, der er under tilsyn af en offentlig anerkendt forening for børneforsorg.

§ 15

Stk. 1. Reglerne i dette kapitel finder ikke anvendelse på børn, for hvilke der er beskikket tilsynsværge i henhold til bestemmelserne i kapitel III, eller som er under forsorg i henhold til kapitel IV, og ej heller på børn, der er anbragt i opdragelseshjem, helbredelsesanstalter el. lign. eller i institutioner for forsorg i henhold til § 14 i lov for Færøerne om offentlig forsorg.

Stk. 2. Børn under 14 år, der er anbragt i kontrolleret familiepleje af en anerkendt institution for forsorg i henhold til § 14 i lov for Færøerne om offentlig forsorg, er ikke undergivet tilsyn i henhold til nærværende lovs § 14, men såfremt barnet er anbragt hos andre end den, der er indehaver af forældremyndigheden, kræves plejetilladelse i overensstemmelse med reglerne i § 18.

S 16

Stk. 1. Børneværnsudvalget kan udøve tilsynet ved hjælp af særligt beskikede tilsynsførende. Hvervet som tilsynsførende er et borgerligt ombud. Den, som har været tilsynsførende i 4 år, kan frasige sig hvervet og er ikke forpligtet til at overtage dette påny før efter 4 års forløb. Personer over 60 år er ikke forpligtet til at overtage hvervet.

Stk. 2. Rigsombudsmanden fastsætter regler for udøvelsen af tilsynet.

S 17

Stk. 1. Børneværnsudvalget kan give den, der får udbetalt bidrag i medfør af bestemmelserne i lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.v., pålæg angående bidragets anvendelse. Efterkommes et sådant pålæg ikke, eller gør forholdet det i øvrigt nødvendigt, kan udvalget forlange bidraget udbetalt til sig for efterhånden at stille det til rådighed for vedkommende eller anvende det til gavn for barnet.

Stk. 2. Kommer børneværnsudvalget til kundskab om, at et barn, med hvilket der kan føres tilsyn efter reglerne i § 14, uden rimelig grund søges fjernet fra et godt plejehjem, kan udvalget bestemme, at barnet ikke uden samtykke fra udvalget må fjernes fra dette plejehjem.

Plejetilladelse.

§ 18

Stk. 1. Det er en betingelse for at have et barn under 14 år i familiepleje eller mod betaling i dagpleje, at pågældende har fået skriftlig tilladelse dertil af børneværnsudvalget.

Stk. 2. Plejetilladelse bør som regel kun gives til samlevende ægtefæller som ikke selv har mere end 3 børn under 14 år i hjemmet. Der bør ikke anbringes mere end 1 barn under 1 år i samme plejehjem, og flere end 2 børn må ikke samtidig være anbragt i samme familie, medmindre det drejer sig om søskende. Der kan meddeles enlige kvinder tilladelse til at modtage piger i pleje og undtagelsesvis drenge, navnlig i spæd alder. Plejetilladelse bør kun under ganske særlige omstændigheder gives enlige mænd. Plejetilladelse bør som regel ikke meddeles personer over 55 år.

Stk. 3. Inden tilladelsen gives, skal børneværnsudvalget lade anbringelsesstedet undersøge, og der skal foreligge lægeattest, hvorefter der ikke er grund til at antage, at plejeforældrene og deres husstand er syge eller frembyder tegn på smittefarlig tuberkulose eller anden smitsom sygdom. Endvidere skal der foreligge lægeattest for, at barnet ikke frembyder tegn på smittefarlig tuberkulose, venerisk eller anden smitsom sygdom.

§ 19

Stk. 1. Den, der har fået tilladelse til at modtage et barn i pleje, skal straks give børneværnsudvalget meddelelse, når barnet er modtaget, når barnet dør, eller når plejeforholdet af andre grunde ophører, når en af plejeforældrene dør eller fraflytter hjemmet, eller plejeforholdet i øvrigt i væsentlig grad skifter karakter, samt når forandring af bopæl finder sted.

Stk. 2. Ved flytning til en anden kommune påhviler det såvel plejeforældrene som børneværnsudvalget snarest at give meddelelse herom til børneværnsudvalget i den kommune, til hvilken plejehjemmet er flyttet. Samtidig oversendes de om plejeforholdet foreliggende oplysninger. Udvalget i den kommune, til hvilken plejeforældrene er flyttet, afgør, om fornyet plejetilladelse kan gives. Børneværnsudvalget i plejeforældrenes tidligere opholdskommune må ikke lade barnet udgå af tilsyn, før det har modtaget underretning om den afgørelse, der er truffet af børneværnsudvalget i den anden kommune.

Stk. 3. Såfremt plejeforældrene ikke efterkommer de anvisninger, der af den tilsynsførende gives med hensyn til barnets pleje, opdragelse eller uddannelse, kan børneværnsudvalget ophæve plejeforholdet og om fornødent i indtil 3 måneder lade barnet anbringe på hensigtsmæssig måde.

§ 20

Stk. 1. En jordemoder eller læge, der har bistået ved fødslen af et barn uden for ægteskab, skal inden 3 dage efter fødslen gøre anmeldelse om denne til børneværnsudvalget på det sted, hvor fødslen er foregået. Har ingen læge eller jordemoder bistået ved fødslen, påhviler det moderen at sørge for, at anmeldelse inden 3 dage sendes til udvalget.

Stk. 2. Når børneværnsudvalget har modtaget anmeldelse i henhold til stk. 1, skal det straks undersøge moderens og barnets forhold og sørge for, at barnet undergives tilsyn i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel.

§ 21

Stk. 1. Det påhviler den, som har forældremyndigheden over et barn, der er undergivet tilsyn efter denne lov, eller faktisk udøver forældremyndigheden, at give børneværnsudvalget meddelelse, når barnet dør, eller dets opholdssted forandres.

Stk. 2. Flytter barnet til en anden kommune, påhviler det såvel forældremyndighedens indehaver som udvalget at give meddelelse herom til udvalget i den kommune, til hvilket barnet er flyttet. Samtidig oversendes de om barnets forhold foreliggende oplysninger.

Kapitel III. Forebyggende børneværn.

§ 22

Stk. 1. Børneværnsudvalget kan i det i § 25, stk. 1, nævnte tilfælde, såfremt det under hensyn til barnets velfærd skønnes forsvarligt at undlade anbringelse uden for hjemmet, samt når et barns velfærd i øvrigt kræver, at forebyggende foranstaltninger iværksættes — f.eks. når det godtgøres, at en person ikke forsvarligt sørger for eller forsvarligt behandler de børn, der opholder sig hos ham, eller når et barn i øvrigt trænger til særlig støtte — beslutte anvendelse af følgende foranstaltninger:

- 1) Tildeling af advarsel til barnet og dets forældre eller andre opdragere.
- 2) Beskikkelse af en tilsynsværge for barnet.
- 3) Meddelelse af henstilling eller råd, eventuelt pålæg over for forældrene eller andre opdragere med hensyn til barnets pleje, opdragelse, oplæring eller arbejde. Endvidere kan udvalget med forældrenes tilslutning lade barnet underkaste ambulante undersøgelser på en psykiatrisk eller børnepsykiatrisk klinik, hos en specialuddannet læge eller anden af socialministeren godkendt sagkyndig og i sidste tilfælde efter indhentet lægelig udtalelse iværksætte den fornødne behandling.

Stk. 2. Børneværnsudvalget kan, særlig når fjernelse fra hjemmet herved kan undgås, indstille til de i lov for Færøerne om offentlig forsorg § 33, stk. 3 nævnte myndigheder, at der ydes forældre eller opdragere økonomisk hjælp uden tilbagebetalingspligt til afholdelse af de udgifter, der enten direkte forårsages af de givne henstillinger, råd og pålæg eller følger af forældrenes egne dispositioner. Udgifterne til de i stk. 1, nr.3, sidste punkt, omhandlede foranstaltninger kan afholdes som børneværnsudgifter, medmindre de vil kunne afholdes af pågældende sygekasse.

Stk. 3. Børneværnsudvalget kan endvidere, når anbringelse uden for hjemmet herved kan undgås, indstille til de i lov for Færøerne om offentlig forsorg § 33, stk. 3, nævnte myndigheder, at der til afhjælpning af forbigående vanskeligheder for familien ydes forældrene eller andre opdragere en som følge heraf nødvendig økonomisk hjælp uden tilbagebetalingspligt.

§ 23

Som tilsynsværge kan beskikkes et af udvalgets medlemmer eller en anden dertil villig, egnet person. Der udfærdiges af rigsombudsmanden en instruks for tilsynsværgens almindelige pligter.

Kapitel IV. Børns anbringelse uden for deres hjem.

§ 24

Stk. 1. Når hensynet til barnets tarv kræver det, og forebyggende foranstaltninger i henhold til kapitel III ikke skønnes tilstrækkelige, kan udvalget ef-

ter begæring af forældremyndighedens indehavere eller andre opdragere eller med disses tilslutning midlertidigt eller for længere tid overtage forsorgen for et barn og drage omsorg for anbringelse, opdragelse og uddannelse af barnet. Dette gælder bl.a. børn, der på grund af adfærdsmæssige vanskeligheder eller på grund af de forhold, de lever under, eller af helbredsmæssige grunde er trængende til en forsorg, der vanskeligt kan iværksættes i hjemmet eller ikke med rimelighed kan forlanges iværksat der. Der kan af **børneværnsudvalget** træffes aftale med forældrene om, at barnet ikke kræves **hjemgivet**, før en i aftalen fastsat frist, der dog højst må andrage 3 måneder, er forløbet.

Stk. 2. Endvidere påhviler det udvalget at drage omsorg for anbringelse, opdragelse og uddannelse af et barn, der står uden forsørger, eller hvis forældre midlertidigt eller vedvarende er ude af stand til at sørge forsvarligt for det og derfor har fremsat begæring derom.

S 25

Stk. 1. Når forebyggende foranstaltninger i henhold til kapitel III ikke skønnes tilstrækkelige, og bestemmelsen i S 24, stk. 1, ikke kan anvendes, eller det skønnes, at en forsorg efter denne bestemmelse under hensyn til barnets velfærd vil være utilstrækkelig, skal børneværnsudvalget beslutte anbringelse uden for hjemmet af et barn under 18 år, som

- 1) på grund af meget vanskelig karakter eller betydelige adfærdsvanskeligheder ikke har kunnet tilpasse sig omgivelserne, skolen eller samfundet, og forældrene ikke magter dets opdragelse,
- 2) på grund af alvorlige brist i familielivet, forældrenes eller andre forsørgeres uegnethed som opdragere, deres grove forsømmelighed eller mangel på vilje til at forsørge barnet eller på evne til at opdrage det, findes at være udsat for vanrøgt eller fordærvelse, eller af forældre eller andre opdragere mishandles eller behandles således, at dets sjælelige eller legemlige sundhed eller udvikling udsættes for alvorlig fare,
- 3) på grund af legemlige eller sjælelige mangler er trængende til en forsorg, der ikke kan iværksættes i hjemmet, såsom at barnet er åndssvagt, sindssygt, epileptisk, døvt, talelidende, blindt, vanført eller tuberkuløst, og forældre eller andre opdragere ikke sørger for, at barnet undergives den fornødne forsorg i henhold til § 14 i lov for Færøerne om offentlig forsorg.

Stk. 2. Har et barn gjort sig skyldig i betydelige skoleforsømmelser på grund af forældrenes eller andre opdrageres forhold, og anvendelsen af skolemulter ikke har formået at bringe forsømmelserne til ophør, kan børneværnsudvalget træffe beslutning om, at barnet skal anbringes uden for hjemmet i et ved beslutningen fastsat tidsrum, dog højst 6 måneder regnet fra datoen for anbringelsen.

S 26

Stk. 1. Når et barn er inddraget under børneværnsudvalget s forsorg i medfør af SS 24 eller 25, udøves forældremyndigheden af udvalget, så længe barnet har ophold uden for sit naturlige hjem, jfr. dog stk. 3.

Stk. 2. Børneværnsudvalget kan bemyndige en person, institution eller anerkendt forening for børneforsorg til på udvalgets vegne at udøve forældremyn-

digheden. Er et barn anbragt i et opdragelseshjem eller en godkendt institution for forsorg i henhold til § 14 i lov for Færøerne om offentlig forsorg udøves forældremyndigheden på udvalgets vegne af hjemmets eller institutionens leder, så længe barnet er i hjemmet eller institutionen eller står under tilsyn derfra.

Stk. 3. Børn over 18 år, der er inddraget under forsorg i medfør af § 25, er undergivet børneværnsudvalgets forældremyndighed, så længe forsorgen varer.

Stk. 4. Såfremt et barn under 18 år, der agtes inddraget under børneforsorg i medfør af §§ 24 eller 25, eller som allerede er inddraget under forsorg i medfør af en af disse bestemmelser, ikke har nogen værge, foranlediger børneværnsudvalget, at der beskikkes en værge for barnet, jfr. § 10 i lov nr. 277 af 30. juni 1922 om umyndighed og værgemål.

§ 27

Stk. 1. Når børneværnsudvalget i medfør af §§ 24 eller 25 har overtaget for sorgen for et barn, skal det straks træffe beslutning om, hvorvidt barnet skal anbringes i pleje, lære eller anden uddannelse, i tjeneste, til opdragelse i et anerkendt opdragelseshjem eller undergives forsorg i henhold til § 14 i lov for Færøerne om offentlig forsorg.

Stk. 2. Når det antages, at et barn, der skal undergives udvalgets forsorg, er åndssvagt, sindssygt, epileptisk, døvt, talelidende, blindt, vanført eller tuberkuløst, skal udvalget efter lægeundersøgelse — om fornødent efter en specialists bedømmelse — søge oplyst, om særlig forsorg bør finde sted og i bekræftende fald sørge for, at barnet anbringes i en institution for forsorg i henhold til § 14 i lov for Færøerne om offentlig forsorg eller under dennes tilsyn.

Stk. 3. Såfremt det af hensyn til barnets videre anbringelse og opdragelse skønnes påkrævet at anbringe det til observation eller behandling på en psykiatrisk sygehusafdeling eller et sindssygehospital, kan udvalget med tilslutning af sygehusets overlæge foretage sådan anbringelse, selv om de almindelige betingelser for anbringelse i henhold til lovgivningen om sindssyge personers sygehusophold ikke er opfyldt. Udvalget kan bestemme, at opholdet på sygehuset skal vedvare, så længe overlægen finder det påkrævet.

Stk. 4. Ved anbringelse af færøske børn på institutioner i den øvrige del af riget kræves samtykke af direktøren for børne- og ungdomsforsorgen i samme omfang som ved anbringelse af børn fra den øvrige del af riget.

Stk. 5. Børneværnsudvalget skal under barnets anbringelse uden for hjemmet i videst muligt omfang holde forbindelsen med hjemmet ved lige og søge at skabe mulighed for barnets tilbagevenden til hjemmet, så snart hensynet til barnet taler derfor.

§ 28

Tilsynet med de i pleje, lære, tjeneste eller på lignende måde anbragte børn føres af en af børneværnsudvalget på anbringelsesstedet beskikket tilsynsværge, der udfører hvervet i overensstemmelse med den i henhold til § 23 udarbejdede instruks. Tilsynet med et barn, der efter det 14. år er udskrevet fra et opdragelseshjem, føres dog, hvis barnet er anbragt i hjemmets nærhed, af

dettes forstander, såfremt han vil påtage sig hvervet. Den løn, barnet tjener, kan efter bestemmelse af det udvalg, der har forsorgen for barnet, indbetales til hjemmets forstander eller til tilsynsværgeren for at anvendes til bedste for barnet.

§ 29

Når børneværnsudvalget har truffet beslutning om et barns anbringelse uden for hjemmet i henhold til §§ 24, stk. 1, og 25, eller om et barns endelige udgang af forsorgen efter disse bestemmelser, skal udvalget inden 1 måned sende indberetning om beslutningen til rigsombudsmanden, til hvem der tillige sendes indberetning, når udvalget har truffet beslutning om anbringelse af et barn uden for hjemmet i medfør af § 24, stk. 2, såfremt forsorgen efter denne bestemmelse har været mere end 3 måneder. Endvidere sendes indberetning til rigsombudsmanden, når sagens akter i medfør af § 3, stk. 3, oversendes til børneværnsudvalget i en anden kommune.

§ 30

Såfremt et børneværnsudvalg ikke træffer de foranstaltninger, der må skønnes nødvendige for et barns velfærd, kan beslutning om forbud i henhold til § 17, stk. 2, mod et barns flytning fra et plejehjem til forældrenes hjem eller en af forældrenes hjem eller om anbringelse uden for hjemmet i medfør af § 25 træffes af Færøernes nævn for børneforsorg. Endvidere kan rigsombudsmanden på børneværnsudvalgets vegne etablere forsorg for et barn i medfør af § 24 samt bestemme, at et barn ikke må flyttes fra et plejehjem til et andet anbringelsessted uden for det naturlige hjem, jfr. § 17, stk. 2, og træffe beslutning om forebyggende foranstaltninger i henhold til § 22.

§ 31

Har et barn, som er anbragt i et opdragelseshjem eller er udskrevet under tilsyn, foretaget en strafbar handling, kan anklagemyndigheden, hvis anvendelse af de i aenne lov omhandlede foranstaltninger til opdragelse og oplæring skønnes tilstrækkelige, bestemme, at tiltale skal undlades.

Kapitel V. Godkendelse af børneforsorgsinstitutioner.

§ 32

Institutioner for forebyggende børneforsorg samt institutioner, på hvilke børn, der er fjernet fra deres hjem, kan anbringes, skal godkendes af socialministeren efter forhandling med landsstyret, idet der samtidig fastsættes bestemmelser om sådanne institutioners drift.

Kapitel VI. Om ophør af foranstaltninger efter kapitel III og IV.

§ 33

Stk. 1. En foranstaltning i henhold til kapitel III, der ikke er besluttet for et bestemt tidsrum, ophører, når børneværnsudvalget ændrer den, eller når barnet fylder 18 år.

Stk. 2. Når omstændighederne taler derfor, kan udvalget ved et møde, der afholdes inden den dag, barnet fylder 18 år, bestemme, at en foranstaltning i henhold til kapitel III skal udstrækkes i et nærmere bestemt tidsrum. Dette tidsrum kan ved en senere beslutning forlænges, dog ikke ud over det fyldte 21. år. Såfremt forældrene eller de, der træder i disses sted, og den pågældende selv ikke skriftlig samtykker i, at foranstaltningen udstrækkes, skal udvalgets beslutning godkendes af rigsombudsmanden.

§ 34

Stk. 1. Forsorgen for de i henhold til kapitel IV anbragte børn ophører som regel, når disse fylder 18 år, eller formålet med anbringelse under forsorg er nået. Når omstændighederne taler derfor, kan det børneværnsudvalg, der har forsorgen, ved et møde, der afholdes inden den dag, barnet fylder 18 år, bestemme, at forsorgen udstrækkes i et nærmere bestemt tidsrum. Dette tidsrum kan ved en senere beslutning forlænges, dog ikke ud over det fyldte 21. år. Såfremt forældrene eller de, der træder i deres sted, og den pågældende selv ikke skriftlig samtykker i forsorgsforlængelsen, må udvalgets beslutning forelægges Færøernes nævn for børneforsorg til godkendelse. Forlængelse af forsorg i henhold til § 24 kan kun ske med tilslutning fra den pågældende selv. Udvalget skal inden 1 måned sende indberetning til rigsombudsmanden om de i henhold til denne bestemmelse truffede beslutninger om forsorgsforlængelse.

Stk. 2. Forsorgen for børn, som er eller har været endeligt anbragt i opdragelseshjem for elever over 14 år, der har udvist adfærdsvanskeligheder, og for hvem en længerevarende støtte til undervisning og opdragelse skønnes nødvendig, eller i hjem, der særligt er anerkendt til at modtage børn over 14 år, hvis udvikling ikke står mål med det normale, vedvarer til det fyldte 21. år.

§ 35

Stk. 1. Beslutning om forsorgens ophør inden de i § 34 fastsatte tidspunkter kan træffes af det børneværnsudvalg, der har forsorgen for barnet, når hensigten med forsorgen skønnes at være nået, eller når der indtræffer forhold, som gør det antageligt, at det vil nås ad anden vej. Bor barnets forældre i en anden kommune, skal forhandling ske med børneværnsudvalget i denne kommune.

Stk. 2. Udvalget kan beslutte, at et barn forsøgsvis tilbagegives hjemmet, således at forsorgen straks kan genoptages, hvis det af hensyn til barnet skønnes nødvendigt. En sådan forsøgsvis hjemgivelse kan dog ikke opretholdes ud over 2 år, medmindre udvalget inden denne frist træffer beslutning herom. Ved

tilbagegivelsen kan der stilles særlige vilkår med hensyn til barnets anbringelse eller opdragelse, ligesom barnet kan undergives tilsyn ved udvalgets foranstaltning efter reglerne i kapitel III.

Stk. 3. Ved forsorgens ophør forsynes barnet i fornødent omfang med beklædning og med rejsepenge til det fremtidige opholdssted. Børneværnsudvalget kan efter regler, der fastsættes af rigsombudsmanden, som børneværnsudgift afholde udgifter ved underhold m.v. af en tidligere børneværnselev, der efter forsorgens endelige ophør eller forsøgsvis hjemgivelse skal afslutte en uddannelse, påbegyndt medens han var under børneforsorg uden for hjemmet. Udgifterne kan afholdes i indtil 2 år efter forsorgens endelige ophør eller den forsøgsvis hjemgivelse og efter de samme betalingsregler, som var gældende under den pågældendes anbringelse uden for hjemmet.

§ 36

Viser det sig, at formålet med en anbringelse uden for hjemmet i henhold til kapitel IV ikke kan ventes opnået, fordi barnet — navnlig på grund af, at det gentagne gange, medens det har været under forsorg, har gjort sig skyldig i alvorlige lovovertrædelser — skønnes at være uimodtagelig for opdragelse, kan rigsombudsmanden efter indstilling af det børneværnsudvalg, der har forsorgen for barnet, eller af forstanderen for det opdragelseshjem, hvor barnet er anbragt, beslutte, at det skal udgå af forsorgen efter kapitel IV. Er barnet idømt ubetinget fængselsstraf, kan beslutningen træffes af vedkommende børneværnsudvalg .

Kapitel VII. Straffebestemmelser.

§ 37

Stk. 1. Forældre eller andre opdragere, som behandler deres egne eller andres til deres forsorg betroede børn således, at disses sjælelige eller legemlige sundhed udsættes for alvorlig fare, straffes efter bestemmelserne i borgerlig straffelov § 213.

Stk. 2. På samme måde straffes den husbond, husmoder eller læremester, som gør sig skyldig i det i stk. 1 omhandlede forhold over for et hos ham anbragt barn, der er under forsorg i henhold til denne lov.

Stk. 3. Når en person dømmes i henhold til stk. 1 og 2, finder bestemmelserne i borgerlig straffelov §§ 72 og 73 anvendelse.

§ 38

Stk. 1. Den, der lægger hindringer i vejen for iværksættelsen eller gennemførelsen af de i denne lov omhandlede foranstaltninger eller undersøgelser eller over for vedkommende offentlige myndighed giver urigtige eller vildledende oplysninger angående de i denne lov omhandlede forhold, eller som ikke

efterkommer et i medfør af kapitel III givet pålæg, straffes med bøde eller under skærpene omstændigheder med hæfte i indtil 3 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der overtræder børneværnsudvalgets forbud mod at besøge et af udvalget anbragt barn.

§ 39

Stk. 1. Den, som forleder eller hjælper et i henhold til denne lov anbragt barn til rømning, straffes, for så vidt handlingen ikke efter sin beskaffenhed medfører højere straf, med hæfte eller med fængsel i indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som vidende om, at et i henhold til dette afsnit anbragt barn er rømt, skjuler det eller understøtter dets flugt.

§ 40

Den, der i strid med reglerne i kapitel II anbringer eller modtager et barn i pleje, fjerner et barn fra dets plejehjem eller undlader at afgive de i nævnte kapitel påbudte anmeldelser eller meddelelser, straffes med bøde.

Kapitel VIII. Om udgifternes afholdelse m.v.

§ 41

Stk. 1. Af udgifterne til foranstaltninger efter denne lov bærer statskassen _____, medens resten afholdes fra færøsk side efter hjemmestyrets bestemmelse. Rigsombudsmanden afgør i tvivlstilfælde, om et beløb kan afholdes som børneværnsudgift.

Stk. 2. Udgiften til driften af de i henhold til § 32 godkendte institutioner afholdes efter regler, der fastsættes af socialministeren efter forhandling med landsstyret.

Stk. 3. Den, der har forsørgelsespligt over for et barn, der anbringes uden for hjemmet, sættes i bidrag i overensstemmelse med reglerne i lov for Færøerne om offentlig forsorg.

Stk. 4. Medlemmerne af det i § 7 omhandlede nævn for børneforsorg oppebærer et honorar, der udredes af statskassen.

§ 42

Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1960. Fra samme dato ophæves:

- 1) lov nr. 420 af 30. juni 1919 om tilskud til fremme af forebyggende børneforsorg,
- 2) lov nr. 237 af 12. juni 1922 om værgerådsforsorg med senere ændringer,
- 3) lov nr. 122 af 28. marts 1923 om tilsyn med børn,
- 4) midlertidig bestemmelse nr. 13 af 17. juni 1940 om visse processuelle og administrative forhold § 9.

Bemærkninger

til udkast til lov for Færøerne om børneforsorg.

Børneforsorgsafsnittet i lov af 20. maj 1933 om offentlig forsorg er aldrig sat i kraft på Færøerne, hvor derfor de bestemmelser, der før forsorgslovens ikrafttræden gjaldt for hele riget, har bevaret deres gyldighed, d. v. s. bestemmelserne i loven af 12. juni 1922 om værgerådsforsorg m.m. suppleret af loven af 28. marts 1923 om tilsyn med børn og loven af 30. juni 1919 om tilskud til fremme af forebyggende børneforsorg. Overværgerådets funktioner i færøske børneforsorgssager blev efter 1933 varetaget af landsnævnet for børneforsorg, men blev under sidste verdenskrig ved midlertidige bestemmelser af 17. juni 1940 overført til et særligt færøsk nævn, hvis formand skulle udpeges af amtmanden over Færøerne.

Det foreliggende udkast er udarbejdet på grundlag af de regler, som i medfør af lov om offentlig forsorg er gældende i den øvrige del af riget. De færøske børneværnsudvalgs beslutninger om børns anbringelse uden for hjemmet skal indankes for en særlig færøsk ankeinstans, Færøernes nævn for børneforsorg, med sorenskriveren (dommeren) som formand. Endvidere har man under hensyn til øernes særlige forhold tilstræbt en forenkling af reglerne fra forsorgslovens **børneforsorgsafsnit**, idet man samtidig under hensyn til de noget vanskeligere samfærdselsforhold har fundet det rimeligt at foreslå længere tidsfrister end dem, der er gældende i den øvrige del af riget.

Om de bestemmelser, der afviger fra de tilsvarende regler for den øvrige del af riget, bemærkes følgende:

Til § 1

Medens der for antallet af børneværnsudvalgenes medlemmer er angivet de samme grænser som i forsorgsloven, har man under hensyn til forholdene i de tyndest befolkede færøske kommuner ikke ment at kunne stille krav om, at udvalgene skal bestå af både mænd og kvinder. Da der ikke i lov for Færøerne om offentlig forsorg gives forskrifter om oprettelse af sociale udvalg, har man heller ikke kunnet foreslå repræsentation for et sådant udvalg i børneværnsudvalget. Endelig har man foreslået en lempelse af kravet om valg af suppleanter.

Til § 2

Efter værgerådsloven skal underretsdommeren tiltræde værgerådet, når dette træffer beslutning om fjernelse af et barn fra hjemmet.

Da det foreslås at gøre sorenskriveren på Færøerne til formand for en færøsk ankeinstans, skal hans hidtidige funktioner ved behandling af fjernelsesager i 1. instans ifølge forslaget overgå til en af rigsombudsmanden beskikket person med juridisk uddannelse.

Idet de praktiserende læger på Færøerne er ansat som kommunelæger, findes det naturligt, at børneværnsudvalgene henter den fornødne lægelige bistand hos disse.

Fristen for tilsendelse af akter til den beskikkede jurist og lægen foreslås under hensyn til samfærdselsforholdene fastsat til 8 dage mod 2 dage i den øvrige del af riget.

Til § 4

Fristen for mindretallets adgang til at forlange en sag, i hvilken fjernelse ikke er besluttet, forelagt for ankeinstansen, foreslås fastsat til 3 uger mod 14 dage i den øvrige del af riget.

Til § 5

Ifølge for sorgslovens § 88 kan børneværnsudvalgets formand træffe foreløbig beslutning om et barns anbringelse uden for hjemmet i indtil 1 måned, medens det samlede udvalg kan beslutte foreløbig anbringelse i yderligere 1 måned. Af hensyn til vanskelighederne ved at få samlet de færøske børneværnsudvalg foreslås det, at der i stedet sættes en fælles grænse for foreløbig anbringelse uden for hjemmet i henhold til beslutning fra formanden eller udvalget på ialt 2 måneder. Derimod har man ud fra et retsbeskyttelseshensyn ikke ment det rigtigt at give adgang til at udstrække en foreløbig anbringelse over et længere samlet tidsrum end i den øvrige del af riget.

Til § 7

Det foreslås, at der oprettes en ankeinstans, ved hvilken børneværnsudvalgenes beslutninger om fjernelse af børn fra forældrenes hjem kan blive overvejet ud fra juridiske, lægelige og pædagogiske synspunkter. Efter forslaget består denne ankeinstans, der benævnes Færøernes nævn for børneforsorg, af sorenskriveren som formand, landslægen samt et af landsstyret beskikket medlem med pædagogisk indsigt.

Nævnets afgørelser skal som de af landsnævnet for børne- og ungdomsfor- sorg trufne afgørelser i fjernelsesager kunne indankes for landsretten.

Medens børneværnsudvalgene i den øvrige del af riget træffer endelig beslutning vedrørende foreløbige foranstaltninger og som hovedregel vedrørende barnets anbringelsessted, har man fundet det rigtigst at give adgang til indankning af alle de udvalgsbeslutninger, der ikke henhører under Færøernes nævn for børneforsorg, for rigsombudsmanden.

Fristen for indbringelse af en fjernelsessag for landsretten er fastsat til 8 uger som i den øvrige del af riget, medens der for anke af børneværnsudvalgets beslutninger til 2. instans foreslås en frist af 4 uger mod 14 dage i den øvrige del af riget.

Til §§ 11-12

Da spørgsmål om valg af anbringelses sted m.v. på Færøerne mo formodes at være af mere indgribende betydning for forældrene, navnlig når der kan blive tale om anbringelse i en institution i den øvrige del af riget, og da alle børneværnsudvalgenes beslutninger skal kunne indbringes for en højere instans, foreslås det, at reglerne om tilsigelse af forældrene og forkyndelse for dem af de trufne beslutninger skal gælde for alle børneværnsager.

Til §§ 14-21

Lov af 20.maj 1933 om offentlig forsorg indeholder udførlige regler vedrørende plejetilsynets udøvelse. Det forudsættes, at rigsombudsmanden i medfør af udkastets S 16, stk.2, fastsætter de regler herfor, som måtte være naturlige efter øernes særlige forhold.

En regel om børneværnsudvalgets ophævelse af et plejeforhold og anbringelse af barnet på anden måde i indtil 3 måneder er givet i udkastets S 19, stk.3.

Udkastets § 21 indeholder en regel om indberetning om ændret opholdssted m.v., der gælder for alle børn, som er undergivet plejetilsyn.

Til §§ 22-23

De råd og pålæg, som børneværnsudvalgene kan meddele forældre og andre opdragere, er ikke nærmere specificeret.

De fornødne regler om tilsynsværgens pligter m.v. forudsættes givet i den instruks, der i medfør af S 23 udfærdiges af rigsombudsmanden.

Til § 27

Da der inden for Færøernes område kun vil foreligge et begrænset antal anbringelsesmuligheder, og anbringelse på specielle opdragelseshjem således kun vil kunne ske i den øvrige del af riget, har man fundet det rigtigst at foretage en væsentlig forkortelse af de meget detaillerede regler om valg af anbringelsessted, der findes i lov af 20.maj 1933 om offentlig forsorg.

Det skønnes naturligt, at anbringelse af færøske børn i institutioner i den øvrige del af riget i samme omfang som anbringelse af andre børn i disse institutioner gøres betinget af samtykke fra direktøren for børne- og ungdomsforsorgen.

Til § 30

I lov af 20.maj 1933 om offentlig forsorg indeholdes en bemyndigelse for landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg til at gribe ind, når det kommer til kundskab om, at et børneværnsudvalg ikke i fornødent omfang varetager sine opgaver. Det synes ønskeligt, at der på Færøerne gælder en tilsvarende regel, således at alle beslutninger, der indebærer en fjernelse af børn fra for-

ældrenes hjem, kan træffes af Færøernes nævn for børneforsorg, medens alle øvrige foranstaltninger kan besluttes af rigsombudsmanden.

Til § 32

På grund af øernes særlige forhold har man ikke ment at kunne angive nærmere retningslinier for oprettelse af institutioner til forebyggende børneforsorg samt til anbringelse af børn, der er fjernet fra deres hjem. I udkastet har man derfor indskrænket sig til at give en bemyndigelse til godkendelse af sådanne institutioner. Det forudsættes herved, at regler om tilsyn, betaling og driftstilskud m.v. fastsættes i forbindelse med godkendelsen, jfr. herved bestemmelsen i udkastets § 41, stk.2.

Til §§ 33-36

Det foreslås, at godkendelse af børneværnsudvalgets forlængelse af forebyggende foranstaltninger ud over det 18. år mod forældrenes eller den pågældendes egen protest samt af udvalgets beslutning om at lade et barn, der er fjernet fra hjemmet, udgå af forsorgen som uopdragelig henlægges til rigsombudsmanden, idet der her ikke er tale om beslutninger, der indebærer en frihedsberøvelse, men afgørelsen derimod beror på et mere almindeligt socialt skøn. Derimod synes beslutning om forlængelse af forsorgen for børn, der er anbragt uden for hjemmet, mod forældrenes eller den pågældendes egen protest at henhøre under Færøernes nævn for børneforsorg.

Socialministeriets
bibliotek